

İÇİNDEKİLER:

- 1. SUNUŞ**
- 2. TÜRKİYE'DE NEONATOLOJİNİN GELİŞMESİ, TEMEL BASAMAKLAR
“GEÇMİŞTEN ÖĞRENMEK, BU GÜNÜ DEĞİŞTİRMEK, YARINA YÖN
VERMEK”**
- 3. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ'NİN TARİHÇESİ**
- 4. ULUSAL NEONATOLOJİ TOPLANTILARI/KONGRELERİ VE UNEKO'LAR**
- 5. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ'NİN ÖNCÜLÜĞÜNDE ULUSLARARASI
İLİŞKİLER VE KURULAN DERNEKLER**
- 6. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ TARAFINDAN DÜZENLENEN
ULUSLARARASI KONGRE VE TOPLANTILAR**
- 7. “NEONATOLOJİ YETERLİLİK KURULU”NUN (BOARD) KURULMASI VE
EĞİTİMİN STANDARDİZASYONU ÇALIŞMALARI**
- 8. İLK ULUSAL ÇOK MERKEZLİ ÇALIŞMALAR**
- 9. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ ÇALIŞTAYLARI VE RAPORLAR**
- 10.ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANLARINA VE SAĞLIK
ÇALIŞANLARINA YÖNELİK KURSLAR**
- 11.TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ TANI VE TEDAVİ PROTOKOLLERİ**
- 12.NEONATOLOJİ AKADEMİSİ**
- 13.BÖLGESEL BİLİMSEL TOPLANTILAR, KURSLAR, SEMPOZYUMLAR**
- 14.NEONATOLOJİ ALANINDA NEONATOLOGLARIMIZ TARAFINDAN
KURULAN DERNEK VE VAKIFLAR**
- 15.NEONATOLOJİ ALANINDA YAZILAN KİTAPLAR**
- 16.NEONATOLOJİ ALANINDA “İLK”LER**
- 17.TÜRKİYE'DE NEONATOLOJİ ALANINDA EĞİTİM, ARAŞTIRMA VE SAĞLIK
HİZMETİ VEREN MERKEZLER, EĞİTİCİ KADROLARI VE
YETİŞTİRDİKLERİ NEONATOLOGLAR**

SUNUŞ:

Dünyada yenidoğan bebeklerin sağlığı için bilimsel gelişmeler 1950'lerin sonu ve 1960'lı yıllarda başlasa da, bu alandaki büyük gelişmeler bunları izleyen on yıllar boyunca katlanarak devam edecekti. Türkiye'de çocuk doktoru, şair Ceyhun Atuf Kansu 1978'de karla kaplı bir dağ köyünde kızamık salgınında ölen 23 çocuğun ağrısını yazdığında tabii ki yenidoğan bebeklerin ölümleri sıradan olaylardı.

“Bir bir saydım, yirmi üç çocuk,
Ah, güllü Gülizar öldü,
Gördü kış güneşi, gamlı ve donuk,
Daldı oğlanlar, çiçekti kızlar, öldü.”

Ülkemizde çocuklar da, yenidoğanlar da yıllarca sessizce ölmeye devam ettiler. Seksenli yıllarda uygulanan aşıyla önlenebilen hastalıklar için aşı kampanyaları yanında, ishal ve pnömoniye bağlı bebek ve çocuk ölümlerinin azaltılmasına yönelik çabaların ardından sıra yenidoğanlara ancak doksanlı yıllarda gelecekti.

1990 yılında “Neonatoloji yan dal ihtisası” gerektiren ayrı bir bilim dalı olarak kabul edildiğinde, neonatal ölüm hızı 1000 canlı doğumda 29, postneonatal ölüm hızı binde 23 idi.

1990 yılında dünyada neonatal ölüm hızı gelişmiş ülkelerde binde 8, gelişmekte olan ülkelerde binde 36 idi. 2013 yılına gelindiğinde gelişmiş ülkelerde binde 3, gelişmekte olan ülkelerde binde 22'ye doğru azalma gösterdi. Dünya ortalaması 2013'de binde 21 olarak saptandı.

Türkiye'de ise 1990 yılından itibaren neonatolojide büyük bir atak yapılarak

neonatal ölüm hızı 2013 yılı itibariyle TNSA verilerine göre binde 7 (son beş yılın ortalaması), Sağlık Bakanlığı verilerine göre ise binde 4.2'lere düştü.

Yenidoğan bebeklerdeki ölüm oranlarının bu kadar hızla düşmesinde Sağlık Bakanlığının son yıllarda konuya verdiği önem ve yapılan yatırımlar çok önemlidir. Ancak bundan daha da önemli olarak, Türkiye'de Neonatoloji eğitiminin çok kısa sürede dünyanın en iyi merkezlerine benzer düzeye gelmesini sağlayan, yaşamını bebeklerimizin sağlığına adanmış son derece aktif, çalışkan, özverili bir eğitim kadrosunun ve onların yetiştirdikleri neonatolog, pediatrist ve birinci basamak hekimlerinin alın teri ve emeği vardır. Hiç kuşku yok ki eğitim olmadan sadece cihaz alımı yarar sağlamayacağı gibi, gerekli alt yapı ve perinatal organizasyon olmadan da yetişmiş ekiplerin başarısı gerçekleşemez.

Ülkemizde akademik ve saha çalışması olarak şimdi geldiğimiz noktada artık ölümleri azaltmanın yanında morbiditeleri de azaltacak çok merkezli çalışmalar yapıyor, sahada hizmet içi neonatoloji eğitimini pekiştirmeye çalışıyoruz. Ancak genç arkadaşlarımızın da nereden başlayıp da buraya nasıl geldiğimizi öğrenmeleri gerekiyor.

Bu tarihçe Türk Neonatoloji Derneği Yönetim Kurulu'nun çok yerinde ve önemli bir kararı ile Türkiye'de Neonatoloji Bilim Dalının tarihsel gelişiminin ana basamaklarını kayda geçirmek ve daima örnek alınması gereken çok değerli öncü hocalarımıza şükranlarımızı sunmak amacı ile yazılmıştır. Bunu gerçekleştirmek için 17 Nisan 2016 tarihinde Antalya'da Prof.Dr. Mehmet Satar, Prof.Dr. Nilgün Kültürsay moderatörlüğünde, Prof.Dr. Saadet Arsan'ın raportör olduğu, Prof.Dr. Arif Akşit, Prof.Dr. Yıldız Atalay, Prof.Dr. Gülay Can, Prof.Dr. Türkan Dağoğlu, Prof.Dr. Gülşen Erdem, Prof.Dr. Ayşe Sevim Gökalp, Prof.Dr. Şükrü Küçüköyük, Prof.Dr. Asiye Nuhoglu, Prof.Dr. Olcay Oran, Prof.Dr. Adnan Öztürk, Prof.Dr. Gülsevin Tekinalp ve Prof.Dr. Tomris Türmen'in katıldığı bir çalıştay düzenlenmiştir. Bu çalıştayda moderatörler ve raportör tarafından anket

alışmaları ve yazılı kayıtların değerlendirilmesiyle oluşturulan n rapor alıştay katılımcılarına sunulmuş ve tartışılmıştır. Bu alışma sonucu Türk Neonatoloji Tarihçesi ile ilgili kapsamlı bir kaynak oluşturulmaya çalışılmıştır.

Daima daha başarılı, daha yenilikçi, bilimsel ve teknik yeterlilikte uluslararası düzeyde en başta yarışan ve birbiriyle iletişimi ve dostluğu en st düzeyde tutan bir "Türk Neonatoloji ekibi" bu hocalarımızın gerçekleştirdiği bir hayaldi. Şimdi bu düzeyi daha da ileriye taşımak ge arkadaşlarımızın görev ve sorumluluğudur. Eminiz ki en iyi Şekilde yetişmiş bu ge arkadaşlarımızın da en büyük arzuları çok çalışmak, üretmek, paylaşmak ve ülkemiz insanlarına ve bilime hizmet etmektir.

Prof. Dr. Nilgün Kültürsay

Prof. Dr. Mehmet Satar

Prof. Dr. Saadet Arsan

2. TÜRKİYE'DE NEONATOLOJİNİN GELİŞMESİ, TEMEL BASAMAKLAR

“GEÇMİŞTEN ÖĞRENMEK, BU GÜNÜ DEĞİŞTİRMEK, YARINA YÖN VERMEK”

Çağımız bilişim çağı olarak tanımlanıyor. Bilişim tüm insanlara iletişim, bilgiye hızlı erişim, birden çok görevi aynı anda yapabilme, uygulamaları çok zaman yitirmeden görerek hızlıca öğrenme ve öğretme, tüm bilgi, bulgu ve uygulamalarını hızla paylaşma olanaklarını sunuyor. “Hız” günlük yaşamın neredeyse en önemli, en vaz geçilmez ögesi.

Bu günü hızla yaşarken çoğu zaman durmaya, düşünmeye, anımsamaya, anımsadıklarımızı analiz etmeye, bu günkü yaşantılarımız ve önceden anımsadıklarımızdan yeni sentezler oluşturmaya fırsat kalmıyor. Bu metnin amacı ülkemizde Neonatoloji alanında geçmişten günümüze verilen emeklerin, alınan yolların, o günleri bilmeyen genç kuşak arkadaşlarımıza anlatılabilmesidir. “Geçmişten öğrenmek, bu günü değiştirmek, yarına daha iyi yön vermek” için.

“Yenidoğan” kavramının Türkiye’de doğuşu:

Bilim alanımızdaki yazılı kanıtların derlenip toparlanmasında olağanüstü çabası ve emeği olan Prof. Dr. Murat Yurdakök’e göre, ülkemizde Neonatolojinin kurucusu 1862-1940 yılları arasında yaşamış olan **Besim Ömer Akalın**’dır. 1889’da Askeri Tıbbiye’de ebelik hocası olan Besim Ömer Akalın, 1892’de Demirkapı’daki Taşkılla’ya yakın bir bölgede üç odadan oluşan küçük bir binayı gizlice doğum kliniği haline getirerek ülkemizdeki ilk doğum kliniğini kurmuştur. Besim Ömer Paşa’nın Doğum ve Kadın Hastalıkları ile Çocuk Bakımı ve

Hastalıkları konularında çok sayıda yayını bulunmaktadır.

Bir kaynaktan öğrendiğimize göre Besim Ö. Akalın hocamızın meşhur Titanik gemisinin, trajik sonlanan ilk seferi için düzenlenmiş bir bileti bulunmaktadır. Ancak kendisi o tarihte bulunduğu Fransa'dan İngiltere'nin Southampton limanına zamanına varamadığı için transatlantik yolculuğuna yetişememiş ve seferi kaçırdığı için faciadan kurtulabilen tek yolcu olmuştur (Resim 1).

Resim 1: Besim Ömer Akalın (1862-1940)

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalının kuruluşundan itibaren emek harcamış hocalarımızın "Yenidoğan" konusundaki etkinliklerine değinerek Neonatolojinin tarihçesine giriş yapmamız doğru olur.

Türkiye'de Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları dalında ilk özgün eğitim 1928 yılında İstanbul Üniversitesi'nde başlamıştır. 1933 yılında Üniversite Reformunun getirdiği düzenlemeler kapsamında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde, **İhsan Hilmi Alantar** başkanlığında bu dalda ilk kürsü kurulmuştur. **İhsan Hilmi Alantar** (1881-1962) (Resim 2), birinci baskısı 1931 yılında yapılan Püerikültür (Çocuk Bakımı) adlı kitabının 1949 yılındaki dördüncü baskısında prematüre yenidoğanların beslenme güçlüklerine değinmiş, özellikle çok düşük doğum ağırlıklı prematürelere özel vurgu yapmıştır (İhsan Hilmi Alantar. Püerikültür ; Kişisel ve Sosyal Çocuk Sağlığı Bilgisi. Dördüncü Baskı. İstanbul: Kenan Matbaası, 1949: 191-192).

Resim 2: İhsan Hilmi Alantar (1881-1962)

O. Nami Göksun, Weil ve Gardére'nin kitabından çevirerek 1936'da yayınladığı "Annenin Kitabı"nda prematüre beslenmesi, doğumdan sonra limon suyu ve gümüş nitratla göz profilaksisi ile yenidoğanın fizyolojik sarılığı konularından bahsetmiştir (O. Nami Göksun (Çeviren). Weil E, Gardére C. Annenin Kitabı. İstanbul: Suhulet Basımevi, 1936: 29-31). İlk kez **Sezai Bedreddin Tümay** intrauterin büyüme kısıtlılığı, SGA ve prematürelilik kavramlarına 1943 yılında Türkçe bir yayında yer vermiştir (Samsun Üniversite Haftası Halk Konferansları, 14-19 Eylül 1943. İstanbul Üniversitesi Yayınları: 217, 1943: 348-418). Kendisi bir başka kitabında yine ilk kez, enteral yoldan sıvı ve besin alamayan yenidoğanlara subkütan yoldan idame tuz ve şeker içeren sıvıların verilmesi gereğine vurgu yapmıştır (Çocuk Bakımı Bilgisi. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1946: 43).

Aynı yıllarda **Ali Şükrü Şavlı** Çocuk Bakımı Kitabı'nda prematüre beslenmesi, prematürelere penisilin ve sülfonamidle antibiyotik profilaksisi, her ne kadar günümüzde geçerli bir bilgi olmasa da, tehlikeli sarılıklarda bebeğe kan verilmesi konularından bahsetmiş (Çocuk Bakımı, İkinci Baskı, İstanbul: Kenan Matbaası, 1944: 87-89), **Sami Ulus** Süt Çocuğu Hastalıkları Kitabı'nda (Süt Çocuğu Hastalıkları. Ankara: Ulus Basımevi, 1948: 65-66), **Bahtiyar Demirağ** Çocuk Hastalıkları Kitabı'nda (Çocuk Hastalıkları. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1951: 38), **Şevket Salih Soysal** Çocuk Sağlığı Kitabı'nda prematüre (cılız) yenidoğanların beslenmesine yer ayırmışlardır (Çocuk Sağlığı, İkinci Baskı,

İstanbul Üniversitesi Yayınlarından No. 637. İstanbul: Kader Basımevi, 1955: 66-67).

İhsan Doğramacı yalnız prematürelere için yazılmış ilk Türkçe kitabın yazarıdır: Prematüre Çocuk. Ankara: Örnek Matbaası, 1954.

Cumhuriyetimizin bu ilk büyük “Çocuk Hocaları”nın yazdıkları kitaplarda yenidoğan ve prematürelilik konularına Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları konuları içinde ayrıca yer vermeleri, belki de yıllar sonra bu dönemin ayrı bir bilim alanı olarak “Neonatoloji” adıyla kabul edilmesi için atılan ilk adımlar olarak kabul edilmelidir.

İlk “Yenidoğan Üniteleri”nin kuruluşu:

1862’de hizmete açılan Zeynep Kamil Hastanesi, Cumhuriyetin kurulmasından sonra 1935 yılının Haziran ayından itibaren Doğumevi olarak çalışmaya başlamış, 1941 yılında kadrosuna bir çocuk doktoru eklenmiştir. 1950 yılında da bu kadroya ‘Türk Neonatoloji Tarihçesi’ açısından çok önemli bir kişi olan **Dr. Ziyaeddin Akbay** atanmıştır. Dr. Ziyaeddin Akbay Zeynep Kamil Hastanesi’nde önce Çocuk Kliniği’ni, **1953** yılında ise ülkemizin ilk **“Prematüre Çocuk Bakım Merkezi”**ni kurmuştur (Resim 3).

Resim 3: Dr. Ziyaeddin Akbay Zeynep Kamil Hastanesi gönüllüleri ile (1953)

Dr. Ziyaeddin Akbay bu merkezi kurmakla kalmayıp, merkezin kurulmasıyla 1952 yılında %65 olan prematüre ölüm oranının 1953 yılında %25 azaldığını, yayınlamış olduğu “Zeynep Kamil ve Diğer Kliniklerdeki Erken ve Cılız Doğan Çocuklarda Ölüm Nisbeti” başlıklı makalesinde bildirmiş, prematüre ölüm oranlarını dünyadaki başka merkezlerdeki oranlarla karşılaştırmıştır. Bu yayın prematüre ölüm hızlarına ilişkin yazılmış ilk Türkçe makale özelliğini taşıması açısından önem taşımaktadır. Dr. Ziyaeddin Akbay makalesinin son bölümünü şu cümlelerle tamamlamıştır: *“Bu neticeler bize gösteriyor ki kiloları 1800 gramdan fazla olan prematürelere ölüm nispeti bizde, Avrupa ve Amerika’da hemen hemen aynıdır. Kilolar azaldıkça aradaki fark büyümektedir. Bu ayrılık onların kullandığı aletlerin daha modern olması ve yetişmiş personelin daha bol bulunmasından ileri gelmektedir. Prematüre davası bir nüfus davasıdır. Çok paraya ihtiyaç gösterse bile bu dava muhakkak hallolunmalı, zayıf doğdu diye bir çocuk ölüme terk edilmemelidir. Daha on sene evvel hiç bir hastanede bulunmayan prematüre merkezleri bu gün her doğumevinde ve her çocuk kliniğinde küçük çapta da olsa teessüs etmeye başladığından ilerisi için daha büyük ümitler beslemekteyiz.”* Yayınlandığı yılın 1953 olduğu göz önüne alındığında, bu sonuç cümlelerinin günümüz için bile geçerli olan saptamalar içermesi açısından ne kadar büyük öngörü ve alanımız için olağanüstü motivasyon taşıdığı daha iyi anlaşılabilir (Resim 4).

**ZEYNEB-KAMİL VE DİĞER KLİNİKLERDEKİ
ERKEN VE CILIZ DOĞAN ÇOCUKLARDA
ÖLÜM NİSBETİ**

Vaktinden evvel doğan çocukların bakım ve beslenmesi çocuk hekimliğinin en önemli konularından biridir.

Doğan çocuklardan onda birinin Prematüre olduğunu düşünürsek, bu mevzuun nüfus siyaseti bakımından da kıymetli olduğu anlaşılır? Bu çocukları hayatta tutmak için sarf edilen emek ve paralar her türlü tahminlerin üstündedir. Bu sayede ileri Avrupa ve Amerika şehirlerinde erken doğan çocuk vefiyatı çok azalmıştır.

Anne karnında belirli müddet tamamlamadan doğan ve kilosu 2500 gramdan aşağı olan çocukları bu grupta mütalâa ediyoruz. Hemen her doğumevinde her gün bir veya bir kaçına tesadüf ettiğimiz bu grup çocuklar daha yakın bir geçmişte tamamen ölüme karşı karşıya idiler. Hayatiyetleri fazla olan bir kaç çocuk pamağa sarılmak gibi basit ve iptidai tedbirler sayesinde yaşıyor; 90 % aşan diğer çocukları ise kurtarmak mümkün olmuyordu. Bugünkü modern tababet her türlü teknik imkânlardan da faydalanarak bu erken doğmuş cılız çocukları hayatta tutmağa muvaffak olmuştur.

Biz de kliniğimizde Kuvöz ve İzole gibi modern teknikte çalışan aletleri kullanmağa başladıktan sonra yaşadığımız prematürelerin yekünü ümidimizin üstünde bir artış göstermiştir. İki sene evvel hiç bir imkâna sahip bulunmadığımız bir devrede prematüre vefiyatı bizi üzen bir mahiyet arz ediyordu. Zeyneb-Kamîl hastanesinde vazifeye başladığım 1950 senesinde prematüre vefiyatı 80 % idi. 1952 senesinde bu nisbet ancak 65 % e, 1953 senesinde çocuk odası ve prematüre bakım merkezi kurulduktan sonra ise 25 % düşmüştür. 1954 senesinde bu nisbeti daha da düşürmek emeli ile kliniğimizde daha modern ve daha steril şartlarla çalışan ve çocuğun haricden enfekte olmasına mâni olan İzole cihazı işlemeğe başlamıştır. Bu sayede prematüre vefiyatını Avrupa ve Amerikadaki nispetlere çok yaklaştıracığımızı ümit etmekteyiz.

Aşağıda 1 Ocak 1953 ten 30 Aralık 1953 e kadar devam eden bir senelik çocuk doğumu ile prematüre doğumları, vefiyatı ve diğer memlekletlerle mukayesesi nispetini göreceğiz.

1953 senesinde klinikte 2293 çocuk dünyaya gelmiş, bunun 1107 si kız 1186 si erkektir. Bu 2293 çocuğun 220 si prematüredir. Şu halde umum doğumun 9,5 % i prematüre oluyor demektir.

220 prematüre çocuktan 55 çocuk ölmüş, 165 prematüre salih ile taburcu edilmiştir. Her ay yaptığımız sağlık kontrolleriyle bu çocukların akıbeti ile yakinen alakadar olmaktadır.

Simdi kliniğimizde doğan prematürelereki vefiyatı kiloya göre yazacak olursak:

0 - 1000 gr. da 7 çocuk doğmuş 7 çocuk ölmüş ölüm nisbeti 100 % dır.
1000 - 1250 > 11 > > 10 > > > > 195 % dır.
1250 - 1500 > 7 > > 5 > > > > 71,5 % dır.
1500 - 1800 > 31 > > 11 > > > > 35,7 % dır.
1800 - 2000 > 19 > > 6 > > > > 31,5 % dır.
2000 - 2500 > 143 > > 16 > > > > 11,1 % dır.

Kiloya göre tesbit edilen bu ölüm nisbetlerini diğer Avrupa ve Amerikadaki ölüm nisbetleri ile mukayese edersek:

Kiloları	230 (1953) Zey-Kamîl	3883 (1922 - 1940) Chicago (İtiss)	487 (1945) Chicago	845 Paris (Lefevg, Res)	3115 vak'a Birmingham
0 - 1000 gr. 100 %	87,1 %	88,9 %	90 %	95 %	95 %
1000 - 1250 > 98 %	81,8 %	88,9 %	72,5 %	—	61,2 %
1250 - 1500 > 71,5 %	41,9 %	41,5 %	43,9 %	—	—
1500 - 1800 > 35,7 %	—	—	24,5 %	—	—
1800 - 2000 > 31,5 %	21,7 %	20,9 %	—	—	20,7 %
2000 - 2500 > 11,1 %	11,1 %	6,8 %	—	17,5 %	16,7 %

Bu neticeler bize gösteriyor ki kiloları 1800 gramdan fazla olan prematürelere ölüm nisbeti bizde, Avrupa ve Amerikada hemen, hemen aynıdır. Kilolar azaldıkça aradaki fark büyümektedir. Bu ayrılık onların kullandığı aletlerin daha modern olması ve yetmişmiş personelini daha bol bulunmasından ileri gelmektedir.

Prematüre davası bir nüfus davasıdır. Çok paraya ihtiyaç gösterse bile bu dava muhakkak hallolunmalı, zayıf doğdu diye bir çocuk ölüme terk edilmemelidir. Daha on sene evvel hiç bir hastanede bulunmayan prematüre merkezi bugün her doğumevinde ve her çocuk kliniğinde küçük çapta da olsa tesisat etmeğe başladığından ilerisi için daha büyük ümidler beslemekteyiz.

Dr. ZEYNEB KAMİL
Çocuk Hastalıkları Müfessası

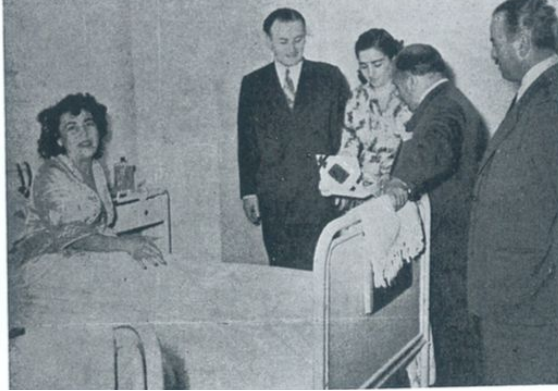
Resim 4: Prematüre ölüm hızlarına dair ilk ulusal makale: "Zeynep Kamil ve Diğer Kliniklerdeki Erken ve Cılız Doğan Çocuklarda Ölüm Nisbeti", Dr. Z. Akbay (1953)

Zeynep Kamil Hastanesi bünyesinde kurulmuş olan **Prematüre Çocuk Bakım Merkezi** ülkemizdeki ilk prematüre yenidoğan ünitesidir ve ünitenin küvözleri zamanın Washington Büyükelçisi (1948-1955) Feridun Cemal Erkin ve eşi Süreyya Erkin tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nden getirilmiştir. İstanbul valisi ve Belediye Başkanı, şehir meclisi üyeleriyle birlikte hastaneyi ziyaret ettiklerinde bu küvözler ile hatıra fotoğrafları çektiler (Resim 5 ve 6). Üniteye bakım ve tedavi alan prematüre bebeklerin resimleri (Resim 7 ve 8) ile anne yanında yenidoğan bakımı görüntüleri (Resim 9 ve 10) bu üniteye aittir. O tarihlerde ülkemizde doğum kliniklerinde doğan sağlıklı yenidoğanlar her zaman annelerinin yanında bakılırdı. İlerleyen yıllarda bazı doğum kliniklerinde "bebek odası" adı altında modernleşme çabalarına girildi ve bebekler doğum sonrasında annelerinden ayrılmaya başladı. Günümüzde sadece doğum kliniklerinde değil, yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde bile yenidoğanların annelerinin yanında bakılmasının uygun olduğu herkes tarafından kabul görmektedir. Ülkemizde yine yenidoğanda ilk kan değişiminin de bu üniteye Dr.

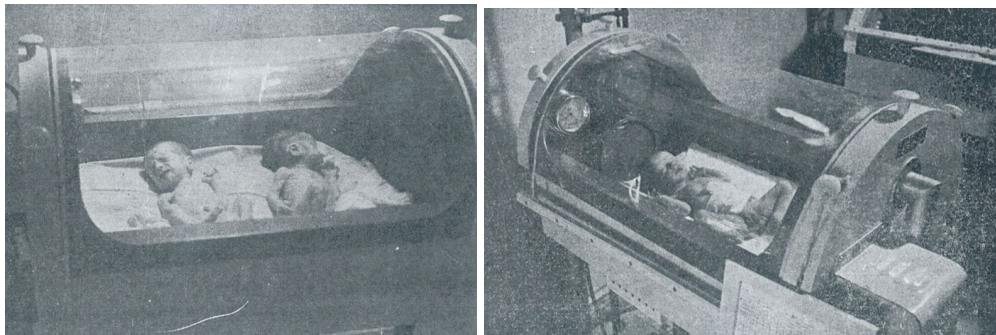
Ziyaeddin Akbay ve ekibi tarafından gerçekleştirildiği bildirilmektedir (Fahri Atabey. Zeynep Kamil Hastanesi Tarihçesi, 1955; 16-18).

Resim 5: İstanbul şehir bürokratlarının Zeynep Kamil Prematüre Ünitesi'ni ziyareti (1953)

Resim 6: Yeni doğum yapmış annelerin ziyareti (1953)

Resim 7 ve 8: Zeynep Kamil Hastanesi **Prematüre Çocuk Bakım Merkezi**'nde *“Vakitsiz doğan yavrular küvözlerde ya şama güçlerini kazanırlarken”* (1953)

Resim 9 ve 10: Zeynep Kamil Hastanesi **Prematüre Çocuk Bakım Merkezi**'nde "Rooming-in" uygulamaları (1953)

1953 yılından 1957 yılına geldiğimizde, Ankara'da bir başka prematüre servisinin açılışına tanıklık ederiz. Bu servis, Hacettepe Çocuk Hastanesi Prematüre Servisi'dir ve ilginç olarak Hacettepe Çocuk Hastanesi'nin devam eden inşaatı henüz tamamlanmadan, 1957 yılının Haziran ayında mediko-bürokratik bir olay nedeniyle açılmış, belki de açılmak zorunda kalmıştır. O tarihlerde iktidarda olan Demokrat Parti hükümetinin Çalışma Bakanı Mümtaz Tarhan'ın prematüre bir torunu olmuştur. Devrin en önde gelen çocuk doktorlarından biri olan Sayın İhsan Doğramacı'nın olağanüstü girişimciliği sayesinde yurt dışından getirilmiş bir küvöz ambalajından çıkarılarak, bu prematüre bebek kuvöze yatırılarak tedavi edilmeye başlanmıştır. Bu tarih Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hacettepe Çocuk Hastanesi Prematüre Ünitesi'nin resmi açılış tarihi olarak ifade edilmektedir.

Tedavi ve bakım süreci başarıyla tamamlandığında Mümtaz Tarhan şu konuşmayı yapmıştır (Prof. Dr. Münevver Bertan, kişisel arşivinden):

"Muhterem arkadaşlarım, buraya hayatından ümit kesilmiş bir yavrunun büyükbabası olarak çıktım. Bu güzel müessesenin, bu kurtarıcı yuvanın ilk müşterisi o cam kavanozun ilk sakini benim torunum oldu. Aletler ilk defa bu vesile ile alelacele o gün ambalajlarından çıkarıldı. İçinde henüz ustaların çalıştığı ve müteahhidinden henüz teslim alınmamış olan bu binanın elektrik tesisatı o gün işler hale getirildi. Torunum bu binada ihtimamın, alakanın, hazakatin, insanlığın bütün nimetleriyle sarılı olarak on beş gün yattı. O oda camının arkasında bu bir

damla yavrucuğu bütün aile halkı helecanla ve heyecanla günde bir kaç kere tavaf ettik. Gram gram hayata yöneltilen o vücudun her zerresinde, bu hastanenin ve bittabi büyük insan Doğramacı'nın, Profesör Klinberg'in ve arkadaşlarının, kıymetli, fedakar mütehasıs ve asistanlarının ve hemşirelerin rolünü burada bir minnet olarak satır satır okumak ve hatta bunu ömrüm boyunca bitirmemek azmindeyim."

Bu konuşma tarihçemiz açısından bazı çıkarımlar için uygun görünmektedir: Bebek çok küçük prematüre değildir, bu günün terminolojisi ile geç prematüre veya erken-term bir yenidoğan olabilir, çünkü o zamanın ve mekanın koşullarında bile 2 haftada taburcu edilebilmiştir. O zamanlar-hatta çok yeni zamanlara dek, aileler ünitelere sokulmamakta, Mümtaz Tarhan'ın ifadesi ile: "Camın ardından bebeklerinin bulunduğu kavanozları tavaf etmektedirler." Alanımız o zamanlardan beri "fedakar bir mütehasısılık" yanında, ciddi bir beceri ve girişimcilik gerektirmektedir. Yenidoğan hemşireleri o yıllardan beri görevlerini heyecanla sürdürmektedirler (Resim 11 ve 12).

Resim 12 ve 13: Hacettepe Çocuk Hastanesi, Prematüre Servisi: 1960'lı yıllar

Hacettepe Çocuk Hastanesi'nde yenidoğan ünitesinin kurulmasında 1931 yılında Birmingham'da Sorrento Hastanesi'nde İngiltere'nin ilk, dünyanın üçüncü Prematüre Bebek Ünitesi'ni kuran Mary Crosse'un önemli katkıları olmuştur (Resim 13). İngiltere'nin neonatoloji tarihçesini yansıtan kitap ve belgelerin tümünde Marry Crosse Wellcome'dan modern tıbbın öncülerinden biri olarak övgüyle bahsedilmektedir.

Resim 13: Mary Crosse Wellcome

1955-56 yıllarında Mary Crosse'un yanında neonatoloji konusunda eğitim gören **Şule Bilir**, 1960 yılında Hacettepe Çocuk Hastanesi'ne gelerek kurulmakta olan prematüre servisinde iki yıla yakın süre **Münevver Bertan** ile birlikte çalışmıştır. Bu dönemde servisteki küvöz sayısı altıya çıkmıştır. Daha sonra prematüre servisinin sorumluluğunu **Mürvet Özakar** (1962-1967) almıştır. Ülkemize modern neonatoloji kavramını getiren, eğitimini Amerika Birleşik Devletleri'nde almış olan **Müeyesser Tunçer** 1967-1983 yılları arasında ünitenin sorumluluğunu yüklenmiş ve bu dönemde gerek yaptığı çalışmalar, gerekse yetiştirdiği kişiler ile önemli bir dönüm noktasını oluşturmuştur. (Resim 14).

Resim 14: Müyesser Tuncer küvöz başında vizit yaparken

Daha sonraki yıllarda uzun süreler derneğimizin genel sekreterliğini ve başkanlığını yaparak ülkemizin Neonatoloji tarihçesine çok büyük katkılarda bulunacak olan **Murat Yurdakök**, 1971’de yenidoğan bebekler için geliştirilen ilk ventilatörlerden Bournes BP 200’ün piyasaya çıktığı yıldan itibaren Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi’nde kullanılmaya başlandığını belirtmektedir. Bu da, yenidoğanda solunum desteği olarak mekanik ventilatörlerin ülkemizde ilk kullanımının hangi tarihlere uzandığının geçerli bir belgesi olarak kabul edilebilir. Dünyada da yenidoğanlarda modern anlamda ventilatörlerin kullanılmaya başlanması bu tarihten ancak 5-10 yıl öncesine kadar uzanır.

Buna karşın, 1970’den itibaren Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi’nde çalışmaya başladığını bildiren **Olca Oran** ve **Gülşen Erdem** hocalarımız o yıllarda imkansızlıklar içinde çalıştıklarını, damar yolu açmak için cut-down setleri, kan değişim setlerinin bile zorlukla temin edilebildiğini belirtiyorlar.

Başkent Ankara’da doğumların neredeyse tamamının evlerde yapıldığı genç Cumhuriyet’in ilk yıllarında, 1925’de toplam 5 yataklı Kadın Hastalıkları ve Süt Çocuğu Hastanesi olarak açılmış olan Doğumevi’nde yatak sayısı 1929’da 15’e, 1949’da 300’e çıkmış ve resmen “Büyük Doğumevi” adıyla 3 Mart 1949’da açılmıştır. Genç Cumhuriyetin ilk kuşak doktorlarından ikisi, Kadın-Doğum uzmanı **Dr. Zekai Tahir Burak** ve Çocuk uzmanı **Dr. Sami Ulus**, bu yıllarda Büyük Doğumevi’nin anne ve bebek yatakları ile batı ülkelerindeki örneklerine ve İstanbul’da bu konseptle açılmış olan Zeynep Kamil Hastanesi’ne benzer,

çağdaş ve modern bir “Maternity Hospital” (Doğumevi) olarak işleyiş kazanmasında çok aktif rol oynamışlardır. Zekai Tahir Burak Doğumevinde ilk prematüre ve acil bebek servisi 1960 yılında açılmıştır. 1992 yılında **Musa Kazım Çağlar** tarafından bu servis modern çağın ihtiyaçlarına göre yenilenmiş ve 70 yatak yenidoğan yoğun bakım yatağı haline getirilmiştir. 2004 yılında ise daha sonra Türk Neonatoloji Derneği'nin başkanı ve T. C. Sağlık Bakanlığı, Sağlık Araştırma Genel Müdürü olacak olan **Uğur Dilmen** buraya klinik şefi olarak atanmış ve ünite yine revizyondan geçerek 130 yataklı modern bir ünite haline gelmiştir.

Dr. Sami Ulus (Resim 15), 1956 yılından itibaren görev yaptığı Ankara'nın ilk Çocuk Hastanesi olan Dr. Sami Ulus Çocuk Hastanesi'nin de kuruluşunda rol almıştır.

Resim 15: Dr. Sami Ulus (1904-1965)

1970'li yıllara gelindiğinde büyük üniversite hastaneleri ve Sağlık Bakanlığı'nın büyük çocuk hastanelerinin bünyesinde “Yenidoğan Üniteleri”nin açılmaya başladığını görüyoruz. 1972'de İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'nde **Hüseyin Sertel**, ve ardından İsveç'te Profesör Nils Svenningsen ile çalışıp yurda dönen **Gülay Can**, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde **Neşet Bilaloğlu**, 1974'de Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Kanada'da neonatoloji eğitimini tamamlamış olan **Tomris Türmen**, 1975'de Ege

Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde İngiltere'de eğitim almış **Özet Baykaran**, Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesi'nde **Latife Sürücü**, 1977'de Dr. Sami Ulus Çocuk Hastanesi'nde **Aysel Yöneş, Aysel Yamaç ve Sezen Sarıbaş**, 1978'de Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitim almış olan **Neşide Çetin** yeni açılan ünitelerin kurucuları olarak bilinir. Amerika Birleşik Devletleri'nde Prof. Nathan Rudolph ile çalışan **Türkan Dağoğlu** da İstanbul Tıp Fakültesi'ndeki Perinatoloji Kliniği içinde modern bir yenidoğan ünitesi kurmuştur.

Birinci ve ikinci kuşak: "Yoktan var edenler"

1980'li yıllar akıllarda belki biraz şöyle canlanabilir: Henüz "küreselleşilememiştir", yurt dışına hele-uçakla seyahat nadir rastlanan bir faaliyettir, cep telefonları ve internet henüz dünyaya gelmemiştir, nadiren ulaşılabilen bilgisayar "DOS"la yarım saatte açılmaktadır, müzik kasetçalardan dinlenmektedir, uluslararası telefon görüşmeleri ankesörlü telefonlarla santral memuresine bağlaması rica edilerek yapılmaktadır, literatürler üniversite kütüphanelerindeki "index-medicus" ciltlerinin tozlu sayfalarında aranmaktadır, uluslararası bilimsel faaliyetler için hiç bir fon bulunmamaktadır.

O yıllarda giderek artan bir hızla üniteler kuruluyordu ama bu ünitelerde çalışmakta olan "Neonatologlar" hemen hemen hiç yoktu. Yenidoğan ünitelerine hastalar yatırılıyor, bu hastaların enteral beslenmeleri ve parenteral sıvı-elektrolit ve sepsis için antibiyotik tedavileri gerçekleştiriliyor, sarılık için fototerapi uygulanıyor ve kan değişimi yapılıyor. Parenteral amino asit ve lipid solüsyonları olmadığı için parenteral beslenme sadece dextrozlu sıvı ile yapılabiliyordu. Çok nadir bir kaç ünite mekanik ventilasyon uygulanıyor, bu tedavi çoğunlukla hastanın kaybı ile sonuçlanıyordu. Çoğu ünite solunum yetmezliği olan yenidoğanlar günlerce elle "ambulanıyor", vital bulguları stetoskopi ile dinlenerek izleniyor ve kaydediliyor, mikro yöntemle bilirubin bile bakılamıyordu. Şimdiki zamandan baktığımızda bu gerçekler yenidoğanlar ve bakımlarında görev alan doktorlar için çaresiz ve acıklı bir durumdur.

1980'li yıllarda da Akdeniz Üniversitesi'nde **Nihal Oygür**, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde **Şükrü Küçüködük**, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nde **M. Arif Akşit**, Gazi Üniversitesi'nde **Yıldız Atalay** ve Marmara Üniversitesi'nde **Eren Özek** öncülüğünde “Yenidoğan Üniteleri” açılmaya devam etmiştir.

Doğu'ya, Erzurum Atatürk Üniversitesi'ne ilk gidenlerden **Yıldız Atalay** hocamız, oradaki yenidoğan ünitesinin kuruluşunu şöyle aktarıyor: “Erzurum'a eşimin görevi nedeniyle gittim, bizde 68 ruhu vardı. Biz gidersek doğu kurtulur, düşüncesini taşıyorduk. Genç bir çocuk hastalıkları uzmanı olarak aslında yenidoğandan korkuyordum. Hocam Prof. Dr. Muzaffer Kürkçüoğlu'nun hatırı için seçtim alanı. 1979'da Amerika'ya gittim ve bu alanın eğitimini aldım. Ondan sonra kurduk Atatürk Üniversitesi'nde üniteyi.”

1984 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde görevine başlayan **Şükrü Küçüködük**, gittiğinde sadece 2 küvözü olan ünitenin küvöz sayısını 1986'da 10'a, 1988'de 40'a çıkartmayı başardığını, ama o yıllarda “Bird” denilen ventilatöre giren tüm bebeklerin kaybedildiğini aktarıyor ve “Ülke çapında 'kaderimizce' yardımcı olmaya çalıştık” diyor.

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde hem yenidoğan yoğun bakım ünitesinin, hem de 1993'te Neonatoloji Bilim Dalı'nın kurucusu 2015 yılında kaybettiğimiz rahmetli **Özdemir İter** hocamızdır. Kendisi ülkemizde ilk Neonatoloji Kongrelerini düzenleyen öncülerden biridir. Pek çok “hoca” yetiştirmiştir. Engin tıp bilgisini yenidoğan sağlığı alanına mükemmel bir şekilde entegre etmiş, katıldığı her eğitim toplantısında hasta başında ve araştırma planlamasında “akıl yürütme”nin önemini yetişmekte olan yenidoğancılara göstermiştir.

Kocaeli Üniversitesi'nin kuruluşunda oradaki üniteyi kurmuş olan **Ayşe Sevim Gökalp** hocamız, 1999'da büyük Marmara Depremi'ni ekibi ve bebekleriyle yaşadıktan sonra şöyle diyor: “Aynı yerde 3 kez yenidoğan yoğun bakım ünitesi kurdum. Aylarca çadırda yenidoğan yoğun bakımı verdik. Gerekirse yeniden kurarım.”

Türkan Dağoğlu hocamız kurduğu üniteye hissettiklerini şöyle aktarıyor: “Üniteye girdiğimde şöyle derdim: “Allahım cennet herhalde bu kadar

güzel bir yer olsa gerek. Yenidoğancılık bir meslek değil, bir yaşam tarzı, bir cennet.”

Mehmet Satar hocamız o yılları şöyle anlatıyor: “Sabaha kadar hastayı elle ambulayarak yaşatan asistanlarımız, internlerimiz sabah ambu başında geçen geceden yakınmak bir yana, ambulamak üzerine şiirler yazarlardı.” Mehmet Satar, yıllardan beri işin içinde olan yenidoğan hocalarımızdan biri. Yoğun bakım ünitelerimizdeki tüm uygulamaları bizzat deneyimlemiş biri olarak, her yenidoğancının, her gün, hastaların üniteye kabulünde, her bir tedavi kararı verilirken hepimizin tekrar tekrar anımsaması gereken “**Primum non nocere**” (Önce zarar verme) ilkesini bizlere şöyle anımsatıyor: “Şimdi bakım kalitesinin artmasına karşın, yine de beklediğimizden fazla sekelli bebek görecektir gibiyiz. Bunlar, 5-10-15 yıl sonra Türkiye’de derin bir sorun yaratacak. Acaba yaptığımız işleri nasıl değerlendirecekler? Sürekli kafamın içinde dönüyor.”

Aynı yıllar tek kullanımlık enjektörlerin, kelebek setlerin, branüllerin, kan değişim setlerinin, çok kanallı hasta monitörlerinin, TPN ünitelerinin, yenidoğana uygun ventilatörlerin, merkezi hava ve oksijen sistemlerinin henüz ülkemize girmediği yıllardır. Malzemeler otoklavlarda her gün bir kaç kez steril edilerek tekrar kullanılmakta, rivanol dolu kavanozlarda saklanan damar setleri ile damar yolları açılmakta, yardımcı personel eksikliği nedeniyle ünitelerdeki az sayıda küvözün temizliği, ağır oksijen tüplerinin taşınma ve manometre montaj işleri bile ünitelerde çalışan genç ve hevesli doktorlar tarafından yapılmaktadır. Tüm bunlara karşın ünitelere girerken uzay üssüne girer gibi steril giyinilmekte, çalışanlar dışında annelerin bile ünitelere girmesine izin verilmemektedir. **Mehmet Satar**, 1989 yılında izledikleri bir prematüre bebeğin, geçtiğimiz yıl karşısına tıp fakültesi 5 sınıf öğrencisi olarak karşısına çıktığını ve “Annemi üniteye hiç sokmamışsınız” dediğini belirtiyor. Hocamız bu siteme “Çok küçük bir üniteye çok sayıda küçük bebeğe bakıyorduk, anneleri üniteye eleman yetersizliği ve enfeksiyon korkusuyla alamıyorduk. Bölgenin özellikleri bakımından, günde 8-10 kan değişimi yapardık” şeklinde samimiyetle yanıt veriyor.

Tomris Türmen hocamız o yıllarda yaşanan sıkıntıları şöyle aktarıyor:

“Erişkinin taşıdığı zeka, yaratıcılık gibi tüm niteliklerin yenidoğan dönemi, gebelik, hatta gebelik öncesi annenin sağlığına bağlı olduğunu Amerika’daki asistanlığım sırasında gördüm. O yıllarda bilgi ve deneyim sahibi olunsa bile, ülkemizde uygun çevre yoktu. Bu iş çok zor bir işti en başta. Yurtdışından gelirken valizlerimiz Türkiye’de olabilecekken olmayan kan değişim setleri, kafeinler, damar setleri vs. ile dolu olurdu. Uygun çevreyi yaratmak için ‘emprovizasyon’ gerekir. O zamanlar elektrikçi ve marangoza bir tahta üzerine 4 floresan lamba çaktırmak bir fototerapi cihazı yaptırmak, sürekli değişen ve sayıları yetersiz olan hemşireler yerine annelere yenidoğanın, prematürenin bakımını öğretmek, onları ünitenin içine almak, Sümerbank’tan pembe patiska topları alıp kuvözlere çarşaf dikmek, bunlar yıkanıp kurumadığında ütü ile kurutmak hep zorunluluktan kaynaklandı.” Tabi ki unutmamak gerekir ki, bu tür emprovizasyonlar için gerçek fototerapi cihazını, ‘rooming-in’ uygulamalarını görmüş olmak, prematürelerin temiz ve uygun termal ortamlarda bakılması gerektiğini bilmek, alanın eğitimini almış olmak gerekir.

O yıllarda “Neonatoloji” Türkiye’de bir bilim dalı olarak kabul edilmemiştir ve yan dalın eğitiminin alınması ülke sınırları içinde mümkün değildir. İlk ve 2. kuşak yenidoğancılardan bir kısmı ülkemizin yenidoğanlarını yaşatabilmek amacıyla kendi çocuklarını Türkiye’de bırakıp, yurt dışında eğitim almak için çok zor koşulları göze almışlardır.

Ülkemizde Neonatoloji’nin bir bilim dalı olarak kabul edildiği, yan dal eğitiminin resmen başlayabildiği 1990’ların ilk yıllarına dek, yurt dışında eğitim alıp dönen bu doktorlar öğrenmiş oldukları Neonatal Resusitasyon Program’larını (NRP), surfaktan ve mekanik ventilasyon, monitorizasyon, parenteral beslenme uygulamalarını, retinopati muayenelerini, transfontanel ultrasonografi uygulamalarını, yüksek riskli yenidoğan izlem poliklinikleri, multidisipliner yaklaşım ve aile merkezli yenidoğan bakımı modellerini uygulamaya, bölgelerinde ve ülkede yaygınlaştırmaya başlamışlardır.

1990’lı yılların başından itibaren, çağdaş anlamda 3. düzey yenidoğan yoğun bakım ünitelerinin geliştirilmesinin yanında, ulusal ve bölgesel bilimsel Neonatoloji toplantılarının organize edilmesine, perinatal bakımın bölgesel

organizasyonu ve NRP kurs çalışmalarına da başlanmıştı. Bu alanda çok büyük emekleri olan **Nilgün Kültürsay** hocamız o yıllardan günümüze kadar sürecin yenidoğan sağlığındaki önceliklerin belirlenmesine dayandırılması gereğini bizlere şöyle aktarıyor: “1977 yılında pediatri ihtisasına başladım. Pediatrist olarak görev yaptığım Yozgat ve Manisa’da bebek ölümlerini gördüm. Yenidoğana sıra gelmiyordu. Ventilasyon yoktu. Asfiksiye müdahale alkol-üfleme ve taktik uyarı ile yapılabiliyordu. 1988’in sonunda Amerika’ya gittiğimde yenidoğanlara, prematürelere çok iyi bakıldığını gördüm. 1989’da orada NRP eğitimini aldım. 1990’da döndüğümde Türkiye’de ilk NRP eğitimine Ege Üniversitesi’nde başladım. O yıllarda yenidoğan ölüm nedenleri arasında ilk sırada asfiksi, ikinci sırada prematürelilik geliyordu. Bu eğitim ile yenidoğan ölümlerinin azaltılmasını hedefledim. 1992’de İzmir Tabip Odası işbirliği ile İzmir’de ilk sertifikalı NRP Kursu’nu düzenledik ve bu kursları düzenli olarak sürdürdük. 1998’de Sağlık Bakanlığı sertifikalı kursların ve kurs kitabının tüm haklarına sahip olan İzmir Tabip Odası ile anlaşma yaptı ve NRP kursları ülkemizde bundan sonra yaygınlaştı. 2002’de de İzmir Sağlık Müdürlüğü ile 112 aracılı güzel bir bölgesel perinatal organizasyon ve transport programı oluşturduk. Önce asfiksini azaltılması ve ventilasyon uygulamalarının yaygınlaştırılması ve transportun düzenlenmesini ele aldık. Şimdi de morbiditenin azaltılması için bölgemizde ve ülke çapında eğitim programlarımızı sürdürüyoruz.”

Neonatoloji Yan Dalı’nın kurulması:

Neonatoloji yan dalının kuruluşu kıdemli hocalarımızın çabalarıyla gerçekleşmiştir. “Yenidoğan ünitesinde çalışmaya başladığım zamanlarda bebek ölüm hızı binde 160 civarındaydı. Hep bu rakam nasıl düşer, diye kafa yordum.” diyen **Olca Oran** defalarca o zamanki Sağlık Bakanı Halil Şıvgın ve Sağlık Bakanlığı Müsteşarından randevu alıp konuyu iletmiş, bebek ölümlerinin azaltılmasına önemli katkıda bulunacağına inandığı yenidoğan yan dal uzmanlık alanının oluşturulması konusunda yazılı başvurularda bulunmuştur. Bakanlık

tarafından Neonatoloji yan dal uzmanlığı tesis edildikten sonra oluşturulan seçici komisyonda Türkiye'nin ilk neonatologlarının tescilinde görev almıştır.

Aynı dönemde **Türkan Dağoğlu**'nun da dönemin Sağlık Bakanı Mustafa Kalemlı, Halil Şıvgın ve Müsteşar Tandoğan Tokgöz ile yaptığı muhtelif görüşmeler ve yazılı müracaatların, neonatolojinin yan dal olarak tescilinde büyük etkisi olmuştur.

Bu süre içinde **Tomris Türmen** Sağlık Bakanlığında Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürü ve Müsteşar yardımcısı iken ülke gezileri sırasında hekim olmayan Sağlık Bakanına ülkemizde yenidoğanların sorun ve gereksinimlerini anlatarak her sağlık kuruluşuna en az bir küvöz sağlanması direktifini vermesini sağlamıştır. Ayrıca kendi bürokratik görevi sırasında Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'na ait birkaç yan dalın kurulmasının onayı bakan imzasına giderken "Neonatoloji"nin de bunların arasına girmesine katkıda bulunduğunu kendisinden öğrenmiş bulunuyoruz.

Neonatolojinin yan dal uzmanlığı olarak resmen kabulü, 2 Ağustos 1990 tarih ve 20593 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir. Bu yönetmelik ile beş yıldan uzun süre yenidoğan alanında çalışmaları ve yayınları olan pediatristlere yan dal uzmanlığına başvuru hakkı verilerek, ülkemizin ilk neonatologları oluşturulmuştur. Ülkemizde ilk resmi yan dal uzmanlığı tescilini **Tomris Türmen** almıştır (28 Mart 1991). Tomris Türmen esasında, o tarihten 10 yıldan fazla süre önce, Neonatoloji yan dal uzmanlık eğitimini Kanada, McGill Üniversitesinde tamamlamış olup AAP Neonatoloji Board sertifikasına sahiptir. Onun ardından ikinci kurulda **Türkan Dağoğlu** ve **Züleyha Aysu Say**'ın yan dal uzmanlıkları tescil edildikten sonra, 10 hocamız daha dosyalarıyla müracaat ederek yan dal uzmanlıklarını tescil ettirmiş ve Neonatoloji yan dal uzmanlık eğitimi ülkemizde resmen başlamıştır.

Neonatoloji yan dal uzmanlık belgesini ilk alanlardan **Fadıl Ertogan**, uzun yıllar boyunca Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Doğum Kliniğinde doğum salonu ve sağlıklı yenidoğanların sorumluluğunu yapmış, **Tomris Türmen**'in Dünya Sağlık Örgütü Üreme Sağlığı Başkanlığı'na atanarak Cenevre'ye gitmesinden sonra Ankara Üniversitesi'nde Neonatoloji Bilim Dalı'nın başına

geçmiş ve hemen her biri daha sonra eğitici (hoca) olacak bir çok yenidoğancının yetişmesini sağlamıştır. Kendisi meslek yaşamı boyunca sergilediği tutumlarıyla bilimselliğin yanında uzlaşmacılık, tevazu ve hoşgörünün, yetiştirdiği insanları koşulsuz desteklemenin en güzel örneklerini sergilemiştir.

Neonatoloji yan dal uzmanlık eğitiminin öyküsü:

1990'da resmi olarak başlayan yan dal uzmanlık eğitiminin süresi, diğer bir çok yan dal uzmanlık eğitiminde olduğu gibi, başlangıçta 2 yıldır ve 2007'ye dek yan dal uzmanlık eğitimi sadece üniversitelerde veriliyordu. Eğitim süresi 2000'li yılların başından itibaren 3 yıla uzatılmıştı ve süreç üniversitelerdeki kadro kısıtlılığı nedeniyle, çoğunlukla Sağlık Bakanlığı kadrosunda çalışan uzmanların kendi talepleriyle eğitim almak üzere üniversitelerde görevlendirilmesiyle ve oldukça yavaş ilerliyordu.

2006 yılına geldiğimizde ülkede toplam 111 neonatoloji uzmanı olduğunu, bunların 70'inin eğitici unvanı olan profesör veya doçent kadrosunda bulunduğunu görüyoruz. Bu 70 eğiticinin 65'i üniversitelerde, 5'i Sağlık Bakanlığı Hastanelerinde çalışmaktadır. Ülkenin Neonatoloji uzman gereksinimi, her 2500 canlı doğuma 1 neonatolog gerektiği bilgisi ile, 500-600 olarak hesaplanmış durumdadır. Bu sayıya hızla ulaşmak, en kısa süre içinde daha çok hekime eğitim vermek için eğitim alt yapısı ve eğitici sayısı açısından yeterli konumda olan üniversitelerdeki hocalar çok istekli olmalarına karşın, çok ciddi bir kadro sıkıntısıyla karşı karşıya bulunmaktadırlar. Çok sayıda pediatri uzmanının yan dal başvuru dilekçesinin yanısıra, fakülte yönetimleri, Türk Neonatoloji Derneği ve Türk Tabipleri Birliği tarafından ülkemizin neonatolog gereksinimini belirten raporlar yazılarak YÖK ve Sağlık Bakanlığı'na iletilmiş, ancak neonatolog sayısının artırılması konusunda Üniversitelere bu alan ile ilgili kadro verilmesi sağlanamamıştır.

2 Mayıs 2006 tarihinde Resmi Gazetede bir yönetmelik yayınlanarak, 1998 yılından itibaren bir kısmı "Eğitim ve Araştırma Hastanesi" haline

getirilmiş olan Sağlık Bakanlığı Hastanelerinde neonatoloji yan dal uzmanlık eğitimi verilmeye başlanmıştır. Bu konuda İstanbul Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi şefi **Asiye Nuhoğlu**'nun ve Dr. Zekai Tahir Burak Eğitim Araştırma Hastanesi yenidoğan şefi **Uğur Dilmen**'in büyük çabaları olmuştur. Onların bu çabaları sayesinde Neonatoloji uzmanlarının sayısı daha hızlı artmaya başlamıştır. **Uğur Dilmen** kısa süre sonra Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü'ne atanmış ve Sağlık Bakanlığı hastanelerinin yenidoğan sağlığı alt yapı ve personel gereksinimlerinin olağanüstü bir hızla karşılanmasını sağlamıştır. Bu dönemde gözlenen bebek ölüm hızındaki düşüşte, bu çabaların büyük etkisi olmuştur.

Sağlık Bakanlığı eğitim kurumlarında ve üniversitelerde eğitici ve eğitilen oranı bu yıllarda çok ciddi farklılık göstermektedir. Sağlık Bakanlığı eğitim kurumlarının teknolojik alt yapısı hızla gelişirken, üniversitelerde daha önce kurulmuş yenidoğan ünitelerinin teknolojik alt yapısı yeterli mali destek alınamadığı için, arzu edilen hızda yenilenememektedir. Bu yıllara kadar çok küçük prematüre bebeklere ve multidisipliner tedavi ve izlem gerektiren yenidoğanlara özveriyle bakan üniversite hastaneleri giderek artan eleman ve malzeme eksikliği sorunlarıyla karşı karşıyadır.

28 Nisan 2007 tarihinde yan dal uzmanlık giriş sınavlarının merkezi sistemle yapılmasına dair yönetmelik yayınlanmıştır. İlk sınavdan itibaren neonatoloji yan dal uzmanlık kadrolarının çoğu Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastanelerine verilmiştir.

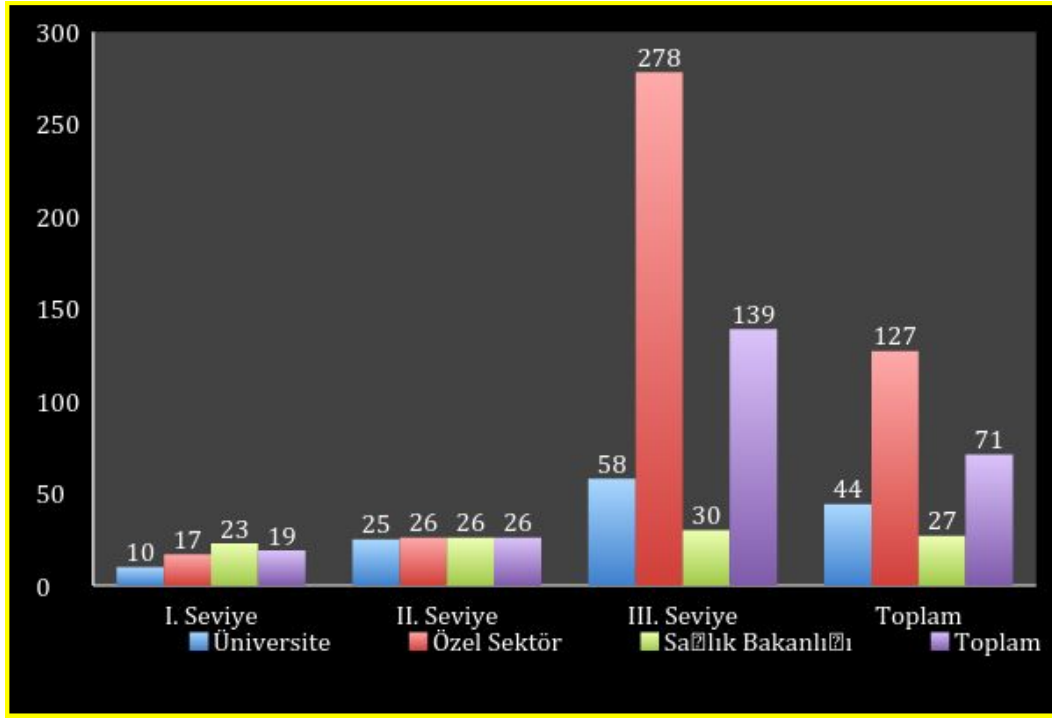
Türk Neonatoloji Derneği 8 Mayıs 2007'de aldığı bir yönetim kurulu kararı ile, yönetmeliğin kontenjanlarla ilgili maddesi dikkate alınmadan yapılan düzenlemelerin en kısa zamanda düzeltilmesi için başvuruda bulunmuştur. Zaman içinde bir uzlaşma ortamına ulaşılmış, Eğitim ve Araştırma Hastanelerindeki eğitici sayısındaki eksiklikler tamamlanmıştır.

Kasım 2016 itibarıyla toplam 388 tescil edilmiş diplomalı Neonatoloji uzmanına varan ve devam eden yol bu şekilde başlamıştır.

Bu günü anlamak:

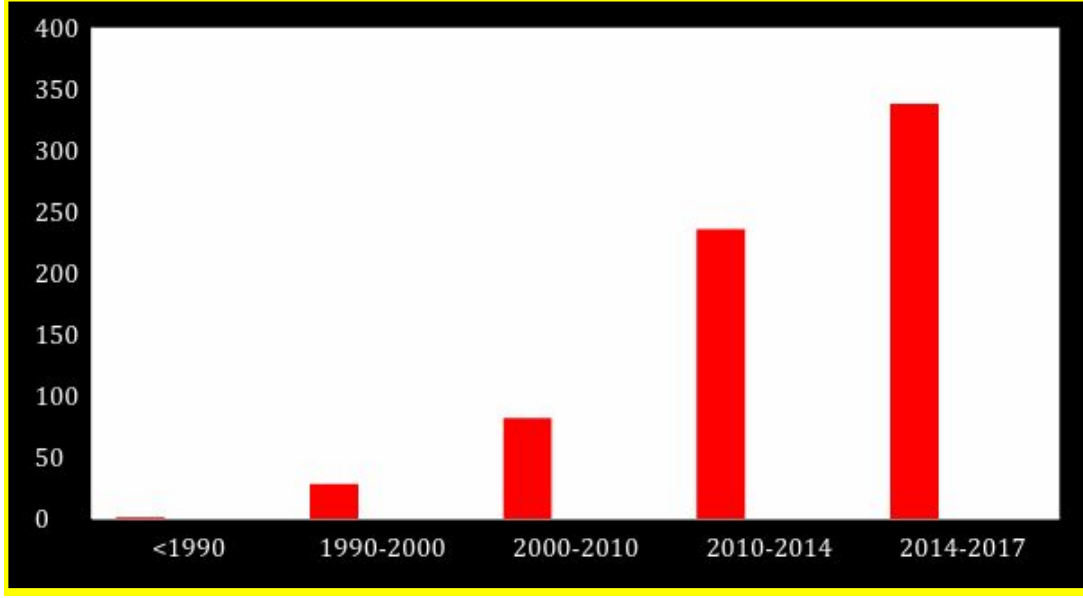

Neonataloji yan dal uzmanlık eğitiminin hızlanması, yenidoğan yoğun bakımı için gerekli çağdaş teknolojik yatırımın ülke çapında yaygınlaşması, yan dal uzmanlığı sonrası devlet hizmeti zorunluluğu gibi çeşitli faktörlerin etkisi ile bu gün ülkemizde yenidoğan sağlığı hizmeti yaygınlaşmış, ülkenin hemen her köşesinde ulaşılabilir hale gelmiştir. Artık her ilimizde kamu ve özel sektöre ait yenidoğan yatakları, küvözler, ventilatörler ve monitörlerle donanmış sağlık kuruluşları vardır. Hatta özel sektöre ait yenidoğan yoğun bakım yatakları kamuya ait yenidoğan yoğun bakım yataklarından kat kat fazladır (Şekil 16).

Şekil 16: Yenidoğan yoğun bakım yataklarının 2011-2015 yılları arasında yatak seviyelerine göre sektörler arası artış oranı dağılımı

Yetişen neonatolog sayısı yıllar geçtikçe artmaktadır ama henüz ülkenin gereksindiği neonatolog sayısına ulaşamamış durumdadır (Şekil 17). Halen çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanları da seviye 3 yenidoğan yoğun bakım hizmet verebilen ünitelerde sorumlu hekim olarak çalışabilmektedirler.

Şekil 17: Ülkemizde neonatolog sayısının yıllara göre değişimi

Bebek ve neonatal ölüm hızlarımız olağanüstü düzeyde azalmıştır. Nicelik sorunlarımız çözülmüş görünmekte olmakla birlikte çok önemli niteliksel sorunlarımız devam etmektedir.

Uluslararası yayınlarımızın sayısı çok artmış durumdadır. Ümidimiz gelecekte genç kuşakların daha iyi araştırma olanaklarına sahip olmaları ve evrensel buluşlara imza atmalarınıdır.

Bu günü anlamak ve geleceğe yön vermek konusunda hocalarımızdan öğrenecek çok şeyimiz var, görüşünü taşıyoruz. Bu bölümü bu günü değerlendiren bir kaçının görüşleriyle kapatalım:

Gülay Can: “Türkiye’de neonatoloji çok iyiye gidiyor. Coşku, adanmışlık düzeyi yüksek. Fakat önceliklerimiz nedir? konusuna önem verilmeli. Teknoloji değil eksik olan. Geç morbidite çalışmaları çok yetersiz. Ne oluyor bu çocuklara? Hayattaki sağlık, başarı durumları nedir? Bunlara bakılması lazım. Ufak çabalarla düzeltilebilecek sorunlar devam ediyor: Gürültü ve ışıktan koruma, ağrı yönetimi...”

Tomris Türmen: “Türkiye bu alanda ileride, hatta biraz fazla hızlanma var. Giderek artan sayıda neonatolog yetişiyor. Bunlar kamu ve özel sektörde çalışıyor. Çok önemli bir “kalite kontrolü” meselesi var. Halkın talebi var. Yenidoğancı olmak popüler ve mali açıdan kazançlı. Aynı sokakta 5 özel hastane,

hepsi yenidoğana bakıyor. Teknoloji orada ama yenidoğan bakımı kesinlikle bu değil. Tedavi kısmının minimize edilmesini içeren yeni bir bakış açısı gerekli. Halkın nitelik açısından talebinin olmasını beklemek doğru değil. Halkın gördüğü: ışıklı, yüksek teknolojik ortamda bakılan bebek. Sağlık otoritesinin daha iyi kalite kontrolü gerekli. Biraz itme ve kucaklama ile verilen hizmetin kalitesi ve ekibin performansı arttırılabilir. Yenidoğan ünitesinde “bilim, şefkat, teknoloji” hepsi bir arada olmalı”

Nilgün Kültürsay: Sıkıntılara rağmen iyi bir yerdeyiz.

Adnan Öztürk: “Hepimizin gözü önünde perinatal asfiksi azaldı”

Arif Akşit: “Önce sevin, sonra bilim gelsin. Küçük bebekleri sevin, yaşam sınırındakileri bile, onlar da büyür, sizi sever.”

3. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ’NİN TARİHÇESİ:

1980’li yıllarda neonatoloji alanında hizmetlerin yürüyebilmesini sağlamak amacıyla, bir çok merkez kendi bünyesi içinde değişik adlarla Neonatoloji Dernekleri kurmuştur.

Gülşen Erdem başkanlığında 12 Aralık 1989’da Hacettepe Üniversitesi’nde öncelikle bölümün ihtiyaçlarına yönelik olarak kurulan “Neonatoloji Derneği” (Dernek no: 06-35-172), 15 Temmuz 1998 tarihinde 98/11488 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Türk Neonatoloji Derneği” adını almıştır.

Gülşen Erdem, Hacettepe Üniversitesi’nde kurulan “Neonatoloji Derneği” nin kuruluş motivasyonunu şöyle aktarıyor: “1980’lerde bütün yurttan bir mali yetersizlik vardı, hastanelerde şartlar iyi değildi. Derneği mali destek alabilmek için kurduk. Hocamız Prof. Dr. İhsan Doğramacı önce ‘Hayır’ dedi, bize Türkiye Milli Pediatri Derneği’ni gösterdi. Ama sonra biz derneği kurduk. Neonatoloğun neonatolojiyi bilmesi gerekir, düşüncesiyle paneller, konferanslar, mali işler için kermesler, konserler düzenledik.”

Esas amacı ülkemizde yenidoğan bebek ölümlerini azaltmak, yaşayanların da sekelsiz olmalarını sağlamaya çalışmak olan "Türk Neonatoloji Derneği", ulusal bir dernek olarak neonatoloji alanında Türkiye'yi temsil etme özelliğini kazanmıştır.

Derneğimizin kuruluşu ile o tarihe kadar Türkiye'de farklı isimlerle, çeşitli dernekler kurarak yenidoğan sağlığına hizmet vermekte olan tüm hocalarımız tek çatı altında birleşme fedakarlığını göstermişlerdir. Derneğimizi desteklemek amacıyla artık ulusal tüm kongrelerin Türk Neonatoloji Derneği adına yapılması ve diğer fakülte, eğitim merkezi, derneklerce yapılacak kongrelerin lokal vasıfta yapılması kararı alınmıştır.

Tüm neonatoloji hocalarımız ve yeni yetişen neonatologlarımız bu şekilde derneğimize gönülden bağlanmıştır. Derneğimizce alınan tüm ortak araştırma, eğitim, toplantı, protokol uygulaması kararlarını hiçbir meslek ve yan dal uzmanlık derneğince benzeri gösterilemeyecek şekilde herkes tek yürek olarak desteklemiş ve katılmıştır.

Kurulduğu 1998 yılından itibaren büyük gelişmelere imza atan ve 2016 yılı itibariyle 298 üye sayısına ulaşan derneğimizin gelişiminde rol oynayan hocalarımız ve önemli adımlarımız şöyle özetlenebilir:

Derneğimizde bugüne kadar başkanlık yapan hocalarımız:

Prof. Dr. Gülşen Erdem	1989 - 2002
Prof. Dr. Gülay Can	2002 - 2004
Prof. Dr. Gülsevin Tekinalap	2004 - 2008
Prof. Dr. Murat Yurdakök	2008 - 2012
Prof. Dr. Türkan Dağoğlu	2012 - 2013

Prof. Dr. Uğur Dilmen	2013 - 2015
Prof. Dr.Esin Koç	2015-

Yönetim Kurulları:

9 Ocak 1990, Geçici Yönetim Kurulu Prof. Dr. Gülşen Erdem (Başkan), Prof. Dr. Erol Kınık, (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Ergül Tunçbilek (Genel Sekreter), Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Sayman), Doç. Dr. Murat Yurdakök (Veznedar)

30 Mayıs 1990, Prof. Dr. Gülşen Erdem (Başkan), Prof. Dr. Ergul Tunçbilek (Başkan Yardımcısı), Dr. Meral Saraçel (Genel Sekreter), Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Sayman), Doç. Dr. Murat Yurdakök (Veznedar)

25 Mayıs 1992, Prof. Dr. Gülşen Erdem (Başkan), Prof. Dr. Ergul Tunçbilek (Başkan Yardımcısı), Dr. Meral Saraçel, 30.12.1992'den sonra Hem. Binnaz Aydın (Genel Sekreter), Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Sayman), Doç. Dr. Murat Yurdakök (Veznedar)

27 Mayıs 1994, Prof. Dr. Gülşen Erdem (Başkan), Prof. Dr. Ergul Tunçbilek (Başkan Yardımcısı), Dr. Berkan Gürakan (Genel Sekreter), Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Sayman), Doç. Dr. Murat Yurdakök (Veznedar)

29 Mayıs 1996, Prof. Dr. Gülşen Erdem (Başkan), Prof. Dr. Ergul Tunçbilek (Başkan Yardımcısı), Dr. Ayşe Korkmaz (Genel Sekreter), Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Sayman), Prof. Dr. Murat Yurdakök (Veznedar)

29 Mayıs 1998, Prof. Dr. Gülşen Erdem (Başkan), Prof. Dr. Ergul Tunçbilek (Başkan Yardımcısı), Dr. Ayşe Korkmaz (Genel Sekreter), Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Sayman), Doç. Dr. Murat Yurdakök (Veznedar)

20 Mayıs 2000, Prof. Dr. Gülşen Erdem (Başkan), Prof. Dr. Gülay Can (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Murat Yurdakök (Genel Sekreter), Prof. Dr. Fadıl Ertoğan (Sayman), Prof. Dr. Nilgün Kültürsay (Veznedar), Onur Kurulu: Prof. Dr. Müyesser Tuncer, Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Özdemir İlter

20 Mayıs 2002, Prof. Dr. Gülay Can (Başkan), Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Murat Yurdakök (Genel Sekreter), Prof. Dr. Mehmet Satar (Sayman), Prof. Dr. Saadet Arsan (Üye), Onur Kurulu: Prof. Dr. Gülşen Erdem, Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Fadıl Ertoğan

29 Kasım 2002, Tüzük değişikliği nedeniyle Prof. Dr. Gülay Can (Başkan), Dr. Gülsevin Tekinalp (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Murat Yurdakök (Genel Sekreter), Prof. Dr. Mehmet Satar (Sayman), Prof. Dr. Saadet Arsan (Üye), Prof. Dr. Nilgün Kültürsay (Üye), Onur Kurulu: Prof. Dr. Gülşen Erdem, Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Fadıl Ertoğan

7 Mayıs 2004, Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Başkan), Prof. Dr. Mehmet Satar (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Murat Yurdakök (Genel Sekreter), Prof. Dr. Saadet Arsan (Sayman), Prof. Dr. Esin Koç (Veznedar), Prof. Dr. Yıldız Perk (Üye), Doç. Dr. Mete Akısu (Üye), Onur Kurulu: Prof. Dr. Gülşen Erdem, Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Fadıl Ertoğan

25 Haziran 2006, Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Başkan), Prof. Dr. Nilgün Kültürsay (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Murat Yurdakök (Genel Sekreter), Prof. Dr. Nihal Oygür (Sayman), Prof. Dr. Esin Koç (Veznedar), Prof. Dr. Asuman Çoban (Üye), Prof. Dr. Eren Özek (Üye), Onur Kurulu: Prof. Dr. Gülşen Erdem, Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Fadıl Ertoğan

22 Haziran 2008, Prof. Dr. Murat Yurdakök (Başkan), Prof. Dr. Hasan Özkan (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Nilgün Kültürsay (Genel Sekreter), Prof. Dr. Ebru Ergenekon (Sayman), Prof. Dr. Ayşe Korkmaz (Veznedar), Prof. Dr. Asuman

Çoban (Üye), Prof. Dr. Nilgun Köksal (Üye), Onur Kurulu: Onur Kurulu: Prof. Dr. Gülşen Erdem, Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp.

30 Mayıs 2010 (11. Genel Kurul) Prof. Dr. Murat Yurdakök (Başkan), Prof. Dr. Türkan Dağoğlu (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Esin Koç (Genel Sekreter), Prof. Dr. Mehmet Vural (Sayman), Prof. Dr. Rahmi Örs (Veznedar), Prof. Dr. Uğur Dilmen (Üye), Prof. Dr. Eren Özek (Üye), Onur Kurulu: Prof. Dr. Gülşen Erdem, Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp.

Bu yönetim kurulundan Prof. Dr. Murat Yurdakök 2012 yılında istifa etmiş, yerine Prof. Dr. Türkan Dağoğlu, aynı yönetim kuruluna 2012-2013 yılları arasında başkanlık etmiştir.

2013 Prof. Dr. Uğur Dilmen (Başkan 2013-2015), Prof. Dr. Mehmet Vural (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Esin Koç (Genel Sekreter 2013-2015), Başkan (2015-), Prof. Dr. Fahri Ovalı (Sayman), Prof. Dr. Rahmi Örs (Veznedar), Prof. Dr. Nuray Duman (Üye), Prof. Dr. Eren Özek (Üye), Prof. Dr. Ahmet Karadağ (Üye 2015-), Onur Kurulu: Prof. Dr. Gülşen Erdem, Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Gülay Can.

2016 Prof. Dr. Esin Koç (Başkan), Prof. Dr. Mehmet Vural (Başkan Yardımcısı), Prof. Dr. Nuray Duman (Genel Sekreter), Prof. Dr. Nurullah Okumuş (Sayman), Prof. Dr. Ömer Erdeve (Veznedar), Prof. Dr. Ahmet Karadağ (Üye, ayrıldı), Prof. Dr. Ercan Sivaslı (Üye, ayrıldı), Prof. Dr. Eren Özek (Üye), Prof. Dr. Fahri Ovalı (Üye), Onur Kurulu: Prof. Dr. Olcay Oran, Prof. Dr. Türkan Dağoğlu, Prof. Dr. Asiye Nuhoglu

Türk Neonatoloji Derneği tarafından atılan önemli adımlar :

1999: Dernek başkanımız **Gülşen Erdem**'in koordinatörlüğünde ilk çok merkezli ulusal araştırma olan Türkiye'de Perinatal Mortalite" çalışmasının başlatılması

Ocak 2000: “Türk Neonatoloji Derneği Bülteni”nin yayınlanmaya başlaması
(Sahibi: **Gülşen Erdem**, Editör: **Murat Yurdakök**)

3 Temmuz 2000 Derneğimizin web sitesinin kurulması (www.neonatology.org.tr
www.neonatoloji.org.tr)

17 Şubat 2001 Dernek Üyeleri arasında nicu-turk@yahoogroups.com’un
kurulması (Koordinatör: **Aytuğ Atıcı**)

24 Şubat 2001: Akdeniz Ülkeleri Neonatoloji Dernekleri Birliği’nin (UMENS:
Union of Mediterranean Neonatal Societies) İstanbul’da kurulması

6 Haziran 2001: “Neonatoloji Yeterlilik (Board) Kurulu” Yönerge Taslağının
hazırlanması

3-6 Eylül 2003: Türkiye’de ilk uluslararası Neonatoloji Kongresi’nin
düzenlenmesi, UMENS Kongresi, Çırağan Otel, İstanbul (Kongre Başkanı: **Gülay
Can**)

Ocak 2004: **Gülşen Erdem** ve **Murat Yurdakök**’ün editörlüğünde ülkemizdeki
neonatoloji hocalarının tümünün katkılarıyla “Neonatoloji” Kitabı yayınlandı

7 Mayıs 2004: “Akreditasyon ve Sınav Komisyonları”nın oluşturulması,
Neonatoloji Yeterlilik Kurulu’nun kurulması, Akreditasyon ve Sınav
Komisyonlarının oluşturulması

1 Temmuz 2006: Avrupa Neonatoloji ve Perinatoloji Dernekleri Birliği’nin
(UENPS: Union of European Neonatal and Perinatal Societies) Viyana’da
kurulması

4 Nisan 2007: Merkezi Avrasya Ülkeleri Neonatoloji Dernekleri Birliği’nin

(UCENS: Union of Central Eurasian Neonatal Societies) Antalya'da kurulması

21 Eylül 2007: Halk eğitimi için www.prematurebebek.net sitesinin kurulması

9 Temmuz 2008: Dernek merkezi için Atatürk Bulvarı 219/9, Kavaklıdere/Ankara adresinde bir daire alınması

28 Şubat 2009: Dernek merkezimizin açılış töreni

10 Temmuz 2009: Türk Neonatoloji Derneği ve Sağlık Bakanlığı işbirliği ile Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları uzmanlarına yönelik "Yenidoğan Yoğun Bakım Kursu"nun başlatılması (Bu kurs 2014 yılından itibaren "Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanları için Yenidoğan Bakımı Güncelleme Kursu" adı ile sürdürülmektedir)

30 Mayıs 2010: "Türk Neonatoloji Derneği İktisadi İşletmesi"nin kurulması

Kasım 2010: İlk Akademik Olimpiyatların düzenlenmesi

15 Nisan 2012: Ülkemizde ilk "Yenidoğan Sağlığı Sorunları Çalıştayı"nın Bodrum'da düzenlenmesi (Genel Koordinatör: **Nilgün Kültürsay**) (Çalıştay raporları Türk Neonatoloji Derneği Bülteni, Sayı: 25, 2013'te yayınlanmıştır)

30 Mart-1 Nisan 2012: Neonatal Hemodinami ve Fonksiyonel Ekokardiografi Kursu, İstanbul

12 Kasım 2012: Prematürk Toplantısı

10 Nisan 2014: 1. Balkan Neonatoloji Dernekleri Toplantısı

8 Mart 2014: İlk Türk Neonatoloji Derneği Yenidoğan Protokollerini Belirleme

Sempozyumu, İzmir

10 Temmuz 2014: Türk Neonatoloji Derneği tarafında “Araştırma Projesi Destek Programı”nın başlatılması

Mart 2016: İlk “Ulusal Burs Sınavı Kurulu”nun oluşturulmasını takiben ilk burs sınavının yapılması

Türk Neonatoloji Derneği'nin yabancı onursal üyesi:

9 Nisan 2008'de **Roger Soll** derneğimizin onursal üyesi olmuştur. Kendisi katıldığı toplantılarda Türk neonatologlarının bilimsel düzeyleri ve çalışma azimlerine olan takdirini her zaman belirtmiştir.

4. ULUSAL NEONATOLOJİ TOPLANTILARI/KONGRELERİ VE UNEKO'LAR:

Ülkemizdeki Neonatoloji Kongrelerinin ilk yedisi başlangıçta Türkiye'nin değişik yerlerinden Neonatoloji ile ilgilenen hekimlerin katılımı ile değişik yerlerde yapılmış toplantılardan oluşmuştur. Bu toplantıların başlatılmasında öncülüğü hocamız **Gülay Can** yapmıştır. Kendisi bu süreci bize şöyle aktarıyor: “Bilgiyi paylaşmayı hep sevmişimdir. İlk toplantılar bildiklerimi ve bilmediklerimi paylaşmak için başladı. Acemiydim, ama yenidoğana gönül veren doktorlar teşvik etti çok.”

1997'de neonatoloji hocalarının yaptıkları görüşmelerin sonucunda bu toplantıların Neonatoloji Derneğinin bilimsel ve sosyal şemsiyesi altında ulusal

vasfa dönüşerek devamı kararı alınmış ve toplantıların “Ulusal Neonatoloji Kongreleri” olarak düzenlenmesine ve bu tarihten önce düzenlenmiş ilk 7 bilimsel toplantının da ulusal kongre olarak kabul edilmesine karar verilmiştir.

Tüm neonatologların katılımı amaçlı ulusal uzlaşısı oluşturularak düzenlenen ilk “Ulusal Neonatoloji Kongresi” 26-29 Mayıs 1997’de **Nilgün Kültürsay**’ın başkanlığında, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı öncülüğünde, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Behçet Uz ve Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin de düzenlemeye katkılarıyla İzmir’de gerçekleşmiştir. Ulusal Neonatoloji Kongreleri 1998 yılında **Mehmet Satar**’ın başkanlığında Mersin’de yapılan “Ulusal Neonatoloji Kongresi” ile **UNEKO** ismini almıştır.

Düzenlenmiş olan ulusal kongreler:

1-) I.Çapa Neonatoloji Günleri. Türkiye’ de İlk Neonatoloji Kongresi: (6-8 Ekim1989). İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Neonatoloji BD. Bşk.Prof. Dr. **Gülay Can** .Yer 1933 Reform Amfisi, İstanbul

2-) II.Çapa Neonatoloji Günleri: (16-18 Ekim 1991) İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Neonatoloji BD. Bşk. Prof. Dr. **Gülay Can** Yer Divan Oteli, İstanbul

3-) III.Çapa Neonatoloji Günleri: (3- 6. Ekim 1995) İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Neonatoloji BD. Bşk. Prof. Dr. **Gülay Can** Yer Harbiye Ordu Evi Müzesi, İstanbul

4-) I. Ulusal Neonatoloji Kongresi: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı (4-8 Haziran 1990). Bşk. Prof Dr. **Özdemir İlter**, İstanbul

5-) XXX. Pediatri Günleri + II. Ulusal Neonatoloji Kongresi: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı (14-18 Haziran 1993) Bşk. Prof. Dr. **Özdemir İlter**, İstanbul

6-) Sağlık Bakanlığı Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi. I. Neonatoloji Günleri (12-13 Eylül 1995) Bşk. Doç Dr. Aysu Say, İstanbul

7-) Anne ve Bebek Sağlığı Vakfı Neonatoloji Kongresi (25-26 Nisan 1996) Bşk. Prof. Dr. **Müeyesser Tuncer**, Yer Harbiye Ordu Evi Müzesi, İstanbul

8-) 1. Ulusal Neonatoloji Kongresi 26-29 Mayıs 1997' de Bşk.Prof. Dr. **Nilgün Kültürsay** tarafından İzmir' de organize edilmiştir.

9-) 2. Ulusal Neonatoloji Kongresi 25-28 Ekim 1998 tarihleri arasında Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı tarafından Mersin'de Prof. Dr. **Mehmet Satar** tarafından ilk defa kısaltılmış olarak **UNEKO** ismiyle organize edilmiştir. UNEKO-9 olan bu kongreyi takiben diğer UNEKO toplantıları **devam etmiştir.**

10-) UNEKO-10, 26-30 Mart 2000 Antalya'da Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı olarak Kongre Başkanı Prof. Dr. **Nihal Oygür** tarafından yapılmıştır.

11-) UNEKO-11, 25-28 Haziran 2001 Samsun'da Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı olarak Kongre Başkanı Prof. Dr. **Şükrü Küçüködük** tarafından yapılmıştır.

12-) UNEKO-12, 3-6 Eylül 2003 tarihinde İstanbul'da 1.Akdeniz Ülkeleri Neonatoloji Dernekleri Birliği (UMENS) Kongresi ile birlikte Prof.Dr. **Gülay Can** Başkanlığında yapılmıştır.

13-) UNEKO-13, 13-17 Nisan 2005 Kayseri'de Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı olarak Kongre Başkanı Prof. Dr. **Neşide Çetin** tarafından yapılmıştır.

14-) UNEKO-14, 12-16 Nisan 2006 Antalya'da yapıldı. Kongreyi Ankara'da Neonatoloji eğitimi veren kuruluşlar (Ankara Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Hacettepe Üniversitesi, Dr. Sami Ulus Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Dr. Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi) düzenledi. Kongre Düzenleme Kurulu Başkanlığını Prof. Dr. **Gülsevin Tekinalp** üstlenmiştir.

15-) UNEKO-15, 5-7 Nisan 2007 Antalya. 20 Ocak 2006'da UNEKO'ların Türk Neonatoloji Derneği Yönetim Kurulu tarafından düzenlenmesine karar verilmiştir. Bu kongre ile birlikte bundan sonra yapılan kongreler görevde bulunan Türk Neonatoloji Derneği yönetim kurulları tarafından düzenlenmiştir.

16-) UNEKO-16, 9-12 Nisan 2008 Antalya

17-) UNEKO-17, 27-30 Nisan 2009 Çeşme, İzmir

- 18-) UNEKO-18**, 21-24 Nisan 2010 Bodrum, Muğla
19-) UNEKO-19, 17-20 Nisan 2011 Marmaris, Muğla
20-) UNEKO-20, 15-18 Nisan 2012 Bodrum, Muğla
21-) UNEKO-21, 14 –17 Nisan 2013 Antalya
22-) UNEKO-22, 10 –13 Nisan 2014 Antalya
23-) UNEKO-23, 19 –22 Nisan 2015 Adana
24-) UNEKO-24, 17-26 Nisan 2016 Antalya

Neonatoloji hocalarımız ve konusunda en öne çıkan yabancı konuşmacılarımızın desteği ile her kongremizde yüzlerce neonatolog, çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı ve yenidoğan hemşiresi en temel ve en güncel konularda ayrıntılı eğitim almış ve akademisyenler arası işbirliği ve görüş alışverişi sağlanmıştır. Yıllar içinde giderek artan sayıda kurslar yapılarak bilimsel program zenginleştirilmiştir. Pek çok diğer kongreden farklı olarak Neonatoloji kongrelerinde çok yoğun bir bilimsel program, günün erken saatlerinden başlayarak akşamın geç saatlerine kadar, salonlar her zaman dolu olarak ve karşılıklı bilimsel tartışmanın keyfi yaşanarak sürdürülmektedir. Sosyal programların zenginliği ve neşesi ise uzun eğitim saatlerinin ardından işbirliği, dayanışma, kardeşlik ortamını desteklemektedir.

5. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ'NİN ÖNCÜLÜĞÜNDE ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE KURULAN DERNEKLER

Türk Neonatoloji Derneğimiz uluslararası birçok meslek örgütü ve kuruluşla işbirliği yaparak bölgesel nitelikli yenidoğan sağlığına hizmet etmek ve bu konudaki eğitimlere destek sağlamak amacı ile birçok uluslararası temas sağlamıştır. Bu konuda derneğimizin tüm başkanları ve yönetim kurullarının

büyük hizmeti olmuştur Ancak özellikle **Murat Yurdakök, Aytuğ Atıcı ve Eren Özek** çok önemli öncü rol oynamışlardır.

UNION OF MEDITERRANEAN NEONATAL SOCIETIES (Akdeniz Ülkeleri Neonatoloji Dernekleri Birliği) (UMENS) Kuruluş: 24 Şubat 2001, İstanbul

Kurucu Ülkeler: İsrail, Mısır, Türkiye, Yunanistan

Konsey: Egyptian Society for Neonatal and Preterm Care Gamal Samy Aly, Khalid Taman, Mohamed El Barbury Hellenic Society of Perinatal Care Ioannis Sofatzis, Angeliky Kapiki, E. Farri-Konstopoulou Israel Neonatal Society David Bader, Cathy Hammerman, Agi Golan Turkish Neonatal Society Gülşen Erdem, Murat Yurdakök, Aytuğ Atıcı

Yönetim Kurulu(2001-2004): Gamal Samy Aly, Başkan Murat Yurdakök, Başkan Yardımcısı, Seçilmiş Başkan David Bader, Başkan Yardımcısı Aytuğ Atıcı, Genel Sekreter E. Farri-Kostopoulou, Sayman Mohamed El Barbury, Üye Cathy Hammerman, Üye Angeliky Kapiki, Üye Gulay Can (Kongre Başkanı)

AVRUPA NEONATOLOJİ VE PERİNATOLOJİ DERNEKLERİ BİRLİĞİ (“Union of European Neonatal and Perinatal Societies”) (UENPS) Kuruluş: 1 Temmuz 2006, Viyana, Avusturya.

Üye Ülkeler: Avusturya, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Fransa, Gurcistan, Hırvatistan, Hollanda, İspanya, İtalya, Macaristan, Latvia, Litvanya, Makedonya, Polonya, Portekiz, Romanya, Sırbistan, Slovenya, Slovakya, Türkiye, Ukrayna, Yunanistan.

Yönetim Kurulu (2006-2008): Başkan George Simbruner (Avusturya), Başkan Yardımcısı Hercilia Guimares (Portekiz), Genel Sekreter Borut Bratantic (Slovenya), Sayman Peter Krcho (Slovakya), Üyeler György Balla (Macaristan), Vassilios Fanos (İtalya), Heili Varendi (Estonya), Janusz Swietlinski (Polonya), Murat Yurdakök (Türkiye).

Yönetim Kurulu (2008-2010): Başkan Hercilia Guimares (Portekiz), Başkan Yardımcısı Giuseppe Buonocore (İtalya), Genel Sekreter Manuel Sanchez Luna (İspanya), Sayman Nelly Jekova (Bulgaristan), Üyeler Fani Antatolitou (Yunanistan), Georgios Konstantinidis (Sırbistan), Peter Krcho (Slovakya), Egle

Markuniene (Litvanya), Murat Yurdakök (Türkiye).

“1st International Congress of UENPS (Union of European Neonatal and Perinatal Societies)” 17-19 Kasım 2008 tarihlerinde Roma’da, 67 ülkeden 1000’den fazla katılımcı ile yapıldı. Kongre Başkanı, aynı zamanda İtalyan Neonatoloji Derneği Başkanı olan Claudio Fabris idi. Kongrenin Bilimsel Kurulu Giuseppe Buonocore (Başkan), Vera Bernet (İsviçre), Claudio Fabris (İtalya), Vassilios Fanos (İtalya), Hercilia Guimaraes (Portekiz), C. Moretti (İtalya), George Simbruner (Avusturya) ve Murat Yurdakök’den (Türkiye) oluşuyordu.

MERKEZİ AVRASYA ÜLKELERİ NEONATOLOJİ DERNEKLERİ BİRLİĞİ
(“Union of Central Eurasian Neonatal Societies”) (UCENS) Kuruluş: 4 Nisan
2007, Antalya.

Üye Ülkeler: Afganistan, Azerbaycan, Başkırđistan, Gurcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Kırım, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Özbekistan, Tataristan, Türkiye

Yönetim Kurulu (2007-): Başkan Murat Yurdakök (Türkiye), Başkan Yardımcısı Khadicha Mukhamedova (Özbekistan), Genel Sekreter Nasib Guliyev (Azerbaycan), Sayman Aygul A. Jayolobayeva (Kırgızistan), Üyeler Elza N. Akhmadeeva (Başkırđistan), Çiğdem Bekler (KKTC), Ahmaduddin Maarij (Afganistan), Zhanna Ospanova (Kazakistan), Kongre Başkanı Ia Davitaia (Gürcistan).

6. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ TARAFINDAN DÜZENLENEN ULUSLARARASI KONGRE VE TOPLANTILAR:

A. Uluslararası kongreler

Akdeniz Ülkeleri Neonatoloji Dernekleri Birliği (Union of Mediterranean Neonatal Societies) (UMENS) Kongresi 3-6 Eylül 2003, Çırağan Oteli, İstanbul, Kongre Başkanı: Prof. Dr. **Gülay Can**

Türkiye’de düzenlenen ilk uluslararası neonatoloji kongresidir.

II. Avrupa Neonatoloji ve Perinatoloji Dernekleri Birliği (UENPS) Kongresi 2010, İstanbul, Kongre Başkanı: Prof Dr. **Murat Yurdakök**

B. Uluslararası toplantılar:

- “Surfaktan Uygulamalarında Güncel Bilgiler” toplantısı 25 Mayıs 2007, İstanbul: Konuşmacı olarak Roger Soll ve yurt içinden konuşmacılar katıldı
- “Yenidoğanın Solunum Güçlüğü: Güncel Yaklaşımlar” toplantısı, 12 Haziran 2007, İstanbul: Konuşmacı olarak Steven M. Donn, Sunil K. Sinha ve yurt içinden konuşmacılar katıldı.
- “Yüksek Riskli Yenidoğanlar ve RSV Enfeksiyonları” toplantısı, 21 Eylül 2007, İstanbul: Konuşmacı olarak Xavier Carbonell-Estany, Manuel Sanchez Luna, Renato T. Stein, Octavio Ramilo ve Luis Garcia-Guereta Silva katıldı.

C. Türk Neonatoloji Derneği’nin diğer uluslararası kuruluşlarla birlikte gerçekleştirdiği kongre ve toplantılar:

1. **XXI. European Congress of Perinatal Medicine:** 10-13 Eylül 2008, İstanbul. Türk Perinatoloji Derneği tarafından düzenlenen bu kongreye derneğimiz işbirliği ve eşgüdüm içinde katkı yapmıştır. Bu kongrenin genel sekreterliğini **Nilgün Kültürsay** yapmıştır.
2. **II. UCENS Kongresi:** 2009, Gürcistan
3. **IPOKRATES** (International Postgraduate Organization for Knowledge Transfer Research and Teaching Excellent Students) **Seminerleri:**

- “Respiratory Assistance, Ventilation and Care of the Newborn Infant”
Semineri: 22- 24 Şubat 2007, İstanbul
- “Nutrition & Fluid and Electrolyte Therapy in Preterm Infants” Semineri:
29-31 Mayıs 2008, Nevşehir
- “Recent Advances in the Care of Critically Ill Neonate” Semineri:6-8 Kasım
2014, Çeşme

7. “NEONATOLOJİ YETERLİLİK KURULU”NUN (BOARD) KURULMASI VE

EĞİTİMİN STANDARDİZASYONU ÇALIŞMALARI:

26 Haziran 2001'de ilk "Neonatoloji Yeterlilik (Board) Kurulu" Yönerge Taslağı hazırlanmış, 7 Mayıs 2004 "Akreditasyon ve Sınav Komisyonları" oluşturulmuştur.

Türk Neonatoloji Derneği Yönetim Kurulu'nun 26 Haziran 2001 tarihinde yaptığı toplantıda aldığı karar gereğince ilk hazırlıklar **Murat Yurdakök** tarafından Türk Tabipleri Birliği Uzmanlık Dernekleri Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanan ve Beşinci Tıpta Uzmanlık Eğitim Kurultay'ında onaylanan Yeterlilik Kurulları Yönerge Önerileri neonatolojinin koşulları göz önüne alınarak uyarlanmıştır. Son şeklini alan taslak 27 Şubat 2004'deki Yönetim Kurulu'nca kabul edilmiş, 7 Mayıs 2004'de yapılan VIII. Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda oy birliği ile kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Neonatoloji Yeterlilik Kurulu'nun en yüksek organı olan Yürütme Kurulu'nun, Türk Neonatoloji Derneği'nin Yönetim Kurulu; Denetleme ve Danışma Kurulu'nun Türk Neonatoloji Derneği'nin Onur Kurulu tarafından oluşturulmasına karar verilmiştir. Daha sonra Kurul'un Komisyonları oy birliği ile oluşturulmuştur:

Yürütme Kurulu

Gülsevin Tekinalp, Başkan

Mehmet Satar, Başkan Yardımcısı

Murat Yurdakök, Genel Sekreter

Saadet Arsan, Sayman

Esin Koç

Yıldız Perk

Denetleme ve Danışma Kurulu

Fadıl Ertogan

Gülşen Erdem

Olcay Oran

Eğitim Kurumlarını ve Programlarını Değerlendirme (Akreditasyon)

Komisyonu

Nilgün Kültürsay
Berkan Gürakan
Ebru Ergenekon
Mehmet Vural
Ayşegül Zenciroğlu

Sınav Komisyonu

Gülay Can
Şükrü Küçüködük
Adnan Öztürk
Zeynep İnce
Aytuğ Atıcı

Ülkemizde neonatoloji eğitiminin ilk standardizasyon çalışmaları bu şekilde oluşturulmuş olan Türk Neonatoloji Derneği Eğitim Kurumlarını ve Programlarını Değerlendirme (Akreditasyon) Komisyonu'nun yazılı olarak sunduğu rapor çerçevesinde başlatılmıştır. 13. UNEKO sırasında, 13 Nisan 2005 tarihinde **Gülay Can** ve **Adnan Öztürk** moderatörlüğünde, **Aytuğ Atıcı** ve **Mehmet Vural**'ın raportörlüğünü yaptığı "**Neonatoloji Eğitiminde Standardizasyon**" çalışmayı düzenlenmiş, bu çalıştayın raporu *Türk Neonatoloji Derneği Bülteni Sayı: 12 /2005* 'te yayınlanmıştır.

Rapor daha sonra Türk Neonatoloji Derneği Eğitim Kurumlarını ve Programlarını Değerlendirme (Akreditasyon) Komisyonu tarafından yeniden düzenlenerek "**Neonatoloji Yan Dal Eğitiminde Akreditasyon Standartları**" adı altında *Türk Neonatoloji Derneği Bülteni Sayı: 13 /2006*'te yayınlanmıştır.

Son olarak, 5-7 Eylül 2015'de Ankara'da yapılan çalıştayla neonatoloji yan dal eğitimi yanısıra, tıp eğitiminde, çocuk sağlığı ve uzmanlığı eğitiminde ve mezuniyet sonrası tıp eğitiminde eğitimde verilmesi gereken temel konular ve standartlar belirlenerek yan dal uzmanlık öğrencisi karnesi oluşturulmuş ve *Türk Neonatoloji Derneği Bülteni Sayı: 28/2016*'da yayınlanmıştır.

8. İLK ULUSAL ÇOK MERKEZLİ ÇALIŞMALAR:

Türkiye’de Perinatal Mortalite çalışması:

Ülkemizde neonatoloji alanında gerçekleştirilen ilk çok merkezli araştırmadır. 1999 yılında **Gülşen Erdem** koordinatörlüğünde başlatılmıştır Hastane düzeyinde yapılan bu çalışma ile perinatal mortalite hızları saptanmış, Wigglesworth sınıflamasına göre nedenleri belirlenmiştir. (*Gülşen Erdem Türkiye’de Perinatal Mortalite. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 43: 315, 2000 ve Erdem G. Perinatal mortality in Turkey Paediatr Perinat Epidemiol 17(1):17-21, 2003*)

Hipoksik İskemik Ensefalopati çalışması:

Mehmet Satar başkanlığında Türk Neonatoloji Derneği Hipoksik İskemik Ensefalopati Çalışma Grubu tarafından gerçekleştirilmiştir. (*Türkiye’de Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde İzlenen Hipoksik İskemik Ensefalopatili Olgular, Risk Faktörleri, İnsidans ve Kısa Dönem Prognozları Türk Neonatoloji Derneği Bülteni • Sayı: 17 – Bahar 2008*)

Ulusal Surfaktan Çalışması:

Yapılan ilk ulusal çok merkezli çalışmalardan biri olup koordinatörlüğünü **Hasan Özkan** yapmıştır.

Yardımcı Üreme Tekniklerinin Neonatal Mortalite ve Morbidite Üzerine Etkileri çalışması:

Koordinatörlüğünü **Nilgün Kültürsay**’ın yaptığı “Türk Neonatoloji Derneği Yardımlı Üreme Teknikleri ve Çoğul Gebelikler Çalışma Grubu” büyük hızla artan uygunsuz yardımcı üreme tekniği uygulamalarına bağlı olan çoğul gebeliklerin, bebekler ve ülkemiz için yarattığı sorunları ortaya koymak amacı ile önemli bir çalışma gerçekleştirerek Sağlık Bakanlığı tarafından embryo transfer sayısının kısıtlanması ve tüp bebek merkezlerinin denetlenmesi konusunda önemli bir yarar sağlamıştır. (*Yardımlı Üreme Tekniklerinin Neonatal Mortalite ve Morbidite Üzerine Etkileri. Türk Neonatoloji Derneği Bülteni • Sayı: 23 – 2011 ve Yardımlı Üreme Tekniklerinin Neonatal Mortalite ve Morbidite Üzerine Etkileri. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi Cilt 53, Sayı 4, 2010*)

Yenidoğan Ünitelerinde Nozokomial Enfeksiyonlar çalışması:

Koordinatörlüğünü **Nilgün Kültürsay**'ın yaptığı "Nosokomial Enfeksiyonlar Çalışma Grubu"nun gerçekleştirdiği ülkemizde nozokomial enfeksiyon sıklığı, ajanlar ve enfeksiyon kontrol önlemlerine uyum konusunu irdeleyen bir çalışmadır. (*Nosocomial infections in neonatal units in Turkey: epidemiology, problems, unit policies and opinions of health care workers. Turkish Journal of Pediatrics 52: 50-57, 2010*)

Türkiye'de Doğan Bebeklerin İntrauterin Büyüme Eğrileri :

Bu önemli araştırmanın koordinatörlüğünü **Aytuğ Atıcı** yapmıştır. Tüm ülkeden her gebelik haftası için antropometrik veriler toplanarak ulusal intrauterin büyüme eğrileri çıkarılmıştır. (*Türkiye'de Doğan Bebeklerin İntrauterin Büyüme Eğrileri Türk Neonatoloji Derneği Bülteni • Sayı: 23 – 2011*)

Türkiye'de RSV Epidemiyolojisi Çalışması 2008-2010:

Koordinatörlüğünü **Murat Yurdakök**'ün, koordinatör yardımcılığını **Şule Yiğit**'in yaptığı bu çalışmada alt solunum yolu enfeksiyonu olan 2 yaş altı bebeklerde RSV sıklığını belirlenmiştir. (*Turkish Neonatal Society Respiratory Syncytial Virus Infections Study Group. The seasonal variations of respiratory syncytial virus infections in Turkey: a two-year epidemiological study. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 55: 1-8, 2012*)

Türkiye'de Prematüre Retinopatisi Sıklığı ve Ağırlığı:

Son yıllarda gerçekleştirilen bu çok merkezli ulusal çalışmanın koordinatörlüğünü **Esin Koç** ve **Ahmet Yağmur Baş** yapmış, çalışma sonuçları ROP Neonatal Study Group adına uluslararası yayınlanmıştır. (*Incidence and Severity of retinopathy of prematurity in Turkey. Br J Ophthalmol 2015; 99: 1311*)

Derneğimizin çatısı altında gerçekleştirilen çok merkezli çalışmalar son yıllarda, rahmetli **Uğur Dilmen** ve **Esin Koç**'un Türk Neonatoloji Derneği Başkanlıkları sırasında "**Favor for Neonatology**" ve ardından "**Trials Network**" portallarının kullanıma girmesiyle giderek artan sayılarda yapılmaya başlanmıştır.

9. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ ÇALIŞTAYLARI VE RAPORLAR:

1. Doğal Felâketler ve Savaşta Yenidoğan Hizmetleri Çalıştayı (International Workshop on Neonatal Care in Conflict and War): 15 Nisan 2012, Bodrum

Başkanlar: **Murat Yurdakök** ve **Uğur Dilmen** (*Türk Neonatoloji Derneği Bülteni Sayı: 25 – 2013*)

2. Ülkemizde Yenidoğan Sağlığı Sorunları Çalıştayı: 15 Nisan 2012, Bodrum

20. UNEKO sırasında düzenlenen ve Genel Koordinatörlüğünü **Nilgün Kültürsay**'ın yaptığı üç ayrı grubun çalıştığı bu çalıştay sonucu hazırlanan raporlar *Türk Neonatoloji Derneği Bülteni Sayı: 25 – 2013*'de sunulmuştur.

- **Sosyal güvenlik uygulama talimatı yönergesinin değerlendirilmesi ve öneriler** Adnan Öztürk (Başkan), Yakup Aslan, Münevver Türkmen, Nedim Samancı, Ayşegül Zenciroğlu
- **Gelişmekte olan bölgeler için en uygun ventilatör ve diğer cihazların belirlenmesindeki ilkeler ve öneriler** Saadet Arsan (Başkan), Zeynep İnce, Canan Aygün, Ercan Sivaslı, Nurullah Okumuş
- **Neonatal mortalitenin daha da azaltılması için geliştirilecek stratejiler konusunda öneriler** Asuman Çoban (Başkan), Hülya Bilgen, Güner Karatekin, Esra Önal, Mansur Tatlı

3. Türk Neonatoloji Derneği Çalıştayı: Esin Koç'un Türk Neonatoloji Derneği Başkanlığı döneminde hız kazanmıştır (5-7 Eylül 2015, Ankara)

Üyelerimizin sık karşılaştıkları sorunlu konuları 3 ana başlık halinde toplayarak hem birikimleri, hem de yapacakları çalışmalarla bu alanda katkı sağlayacak öğretim üyesi hocalarımızdan çalışma grupları oluşturulmuştur:

- **Türk Neonatoloji Derneği Eğitim Çalıştayı** Ankara, 5.9.2015
- **Türk Neonatoloji Derneği genelge ve seviyelendirme ile ilgili çalıştay**

Ankara, 6.9.2015

- **Türk Neonatoloji Derneği genelge ve seviyelendirme ile ilgili çalıştay**

Ankara, 6.9.2015

Çalışma grupları içlerinden seçilen bir başkan ve yardımcısı öncülüğünde bir ön hazırlık aşamasından sonra, konu başlığı ile ilgili güncel durum, sorunlar ve olası çözüm yolları ana başlıklarıyla belirlenmiştir. 5, 6 ve 7 Eylül 2015 tarihlerinde TND Ankara Dernek Merkezinde her gün bir ana başlık bir tam gün boyunca tartışılmıştır.

Özge Altun Köroğlu tarafından hazırlanan **Türkiye’de Neonatoloji Alanında Hekim İnsan Gücü Raporu** çalıştay gruplarınca da gözden geçirilerek gelecekte yetiştirilecek yenidoğan uzman sayısının planlanması konusunda yardımcı olmuştur.

TND Başkanı **Esin Koç** her üç çalıştay gününde de hazır bulunarak komisyonlar arası bağlantılı konularda koordinasyonu sağlamıştır. Çalıştay sonrası gruplar çalışmalarına devam etmiş, tüm katkılar alındıktan sonra bir raporlar hazırlanmış, derneğimiz web sitesine konmuş ve Sağlık Bakanlığına sunulmuştur. (*Türk Neonatoloji Derneği Çalıştayları 5-7 Eylül 2015, Türk Neonatoloji Derneği Bülteni Sayı: 28 – 2016*)

10. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANLARINA VE SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK KURSLAR:

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI UZMANLARI İÇİN İLDÜZEY YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM KURSU

Türk Neonatoloji Derneği Yönetim Kurulu'nun 10 Temmuz 2009 tarihinde yaptığı toplantıda T.C. Sağlık Bakanlığı Ana-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇS-AP) Genel Müdürlüğü Yenidoğan Yoğun Bakım Programı kapsamında çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlarına yönelik "Yenidoğan Yoğun Bakım Kursu"na ilişkin T.C. Sağlık Bakanlığı ile Türk Neonatoloji Derneği arasında yapılması planlanan protokol onaylanmış ve bu amaçla bir "Bilimsel Kurul" oluşturulmuştur. Bu kurulda **Murat Yurdakök, Yıldız Atalay, Nilgün Kültürsay, Asuman Çoban, Mehmet Satar, Uğur Dilmen, Eren Özek, Aytuğ Atıcı, Fahri Ovalı ve Rahmi Örs** görevlendirilmiştir. Bilimsel Kurul 4 Ağustos 2009'da AÇS-AP Genel Müdürü Dr. Rifat Köse'nin başkanlığında toplanmış ve ikinci basamak hizmetlerde çalışan çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlarına yönelik beş günlük (günde altı saat) teorik ve 30 iş günü pratik (biri hafta sonu olmak üzere altı nöbetli) eğitim verilmesine karar verilmiştir. Teorik eğitimde kullanılacak görsel ve yazılı standart eğitim materyalinin hazırlanması için üç bölüm halinde çalışılmak üzere bölüm editörleri belirlenmiştir.

Prematürenin Bakımı (12 saat) Bölüm Editörleri: **Mehmet Satar, Nilgün Kültürsay, Rahmi Örs**

Yenidoğanda Acil Sorunlar (9 saat) Bölüm editörleri: **Asuman Çoban, Eren Özek, Fahri Ovalı**

Yenidoğanda Mekanik Ventilasyon (9 saat) Bölüm editörleri: **Aytuğ Atıcı, Hasan Özkan**

Ülkemizin değerli neonatoloji hocalarının katkıları ile hazırlanan eğitim kitapları ve slaytlar ile koordinatörlerin başkanlığında 2010 yılından itibaren Ankara, İstanbul ve İzmir’de eğitim toplantıları ardından pratik eğitimler tamamlanmıştır.

Bu kurs 2014 yılından itibaren **Asuman Çoban, Ayşegül Zenciroğlu** ve **Canan Aygün** koordinatörlüğünde “**Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanları için Yenidoğan Bakımı Güncelleme Kursu** “ adı ile sürdürülmektedir.

YENİDOĞAN TRANSPORT KURSU

112 personeline yönelik yenidoğan transport kursları il olarak 2000’li yılların başında İzmir’de, Eskişehir’de ve 2006 yılında İstanbul Zeynep Kamil Hastanesinde düzenlenmiştir.

Nejat Narlı önderliğinde Türk Neonatoloji Derneği ve Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığı ile ortak planlanan hekim ve hekim dışı sağlık personeline yönelik Yenidoğan Transport Kursları 2014 yılından itibaren düzenlenmeye başlanmıştır. İlk pilot uygulaması 08-10 Aralık 2014 tarihleri arasında Adana ilinde gerçekleştirilen “Yenidoğan Transport Kursu”nun ikinci pilot uygulaması 7-8 Eylül 2015 tarihinde Ankara’da yapılmıştır.

Kursların devamında derneğimizin Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile birlikte yapacağı çalışmalarla transportun esaslarının ülkemizde yerleşmesi, standardizasyonunun belirlenmesi ve sonuçta kaliteli bir transport sistemini oturtulmaya çalışılması hedeflenmiş olup, bu amaçla protokol oluşturulması çalışmaları sürdürülmektedir.

TEMEL YENİDOĞAN SAĞLIĞI KURSLARI

Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Çocuk Ergen Daire Başkanlığı tarafından neonatologlarımızın da katkılarıyla 2011 yılından itibaren yürütülmektedir.

TÜRKİYE'DE NEONATAL RESUSİTASYON PROGRAMI'NIN (NRP) BAŞLATILIP YAYGINLAŞTIRILMASI:

Amerika'da 1987 yılında AAP/AHA işbirliği ile başlatılmış olan Neonatal Resusitasyon uygulamalı kursları yenidoğan sağlığı için bir çağır açmıştır. Ülkemizde de hızla uygulamaya geçirilerek modern canlandırma yöntemleri yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.

3-7 Haziran 1991 Hacettepe Üniversitesi - Sağlık Bakanlığı ile işbirliği ile ülkemizde ilk Neonatal Resusitasyon Kursu gerçekleştirilmiştir.

31 Ocak 1992 Ege Üniversitesi- İzmir Tabip Odası işbirliği ile AAP lisansı alınarak ülkemizin sertifikalı ve uygulamalı ilk Neonatal resusitasyon kursları başlatılmıştır. Neonatal Resusitasyon Programı Türkiye uygulamasında kullanılan kurs kitabı, Amerikan Pediatri Akademisi/Amerikan Kalp Birliği kurs kitabının lisanslı Türkçe çevirisidir. **Nilgün Kültürsay** başkanlığında Dr. **Ziya Aras** ve Dr. **İlker Günay** tarafından başlatılan bu kurslar bu ekip tarafından 1998 yılına kadar yoğun çabalarla İzmir'de sürdürülmüştür. İzmir Tabip Odası tarafından 1998 yılında Sağlık Bakanlığı'na bir protokolle devredilmiş ve ilk kez 1998'de İzmir'de **Nilgün Kültürsay** ve ekibi ile Sağlık Bakanlığı ortaklığında Sağlık Bakanlığı sertifikası verilerek tamamlanmıştır. Yapılan kurs ertesinde İzmir'de yetişen ekipler tüm Türkiye için eğitici kursları düzenleyerek NRP eğitimcileri yetiştirmişler ve bu sayede Türkiye' de Neonatal Resusitasyon Programı yaygınlaştırılmıştır. İzleyen yıllarda Türk Neonatoloji Derneğinin de destek vermesi ile kurs ve sertifikalı sağlık çalışanı sayısı hızla artmıştır.

Tüm üniversitelerimizdeki neonatologların yoğun çabalarıyla 2002'den itibaren tüm kentlerimizde daha sık kurslar yapılmaya başlanmış, sertifikalı

sağlık çalışanı sayısı 2016 yılı itibariyle 57.000'i aşmıştır.

Ülkemizde yenidoğan sağlığı için en önemli adımlardan olan bu program güncellemelerle sürdürülerek doğum asfiksisi ve bebek ölümlülüğünün azaltılmasında büyük yararlar sağlamıştır.

11. TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ TANI VE TEDAVİ PROTOKOLLERİ:

Derneğimizin ilk oluşturduğu klinik protokol çok pahalı bir uygulama olarak sık sık gündeme gelen RSV profilaksisi rehberidir:

RSV profilaksisi için Türk Neonatoloji Derneği önerileri (*Türk Neonatoloji Derneği Bülteni Sayı: 16 – Güz 2007*). Daha sonraki yıllarda bu öneriler **Palivizumab ile RSV Profilaksisi Çalışma Grubu** (Ayşegül Zenciroğlu, Canan Aygün, Begüm Atasay, Betül Acunaş, Eren Özek, Esin Koç, Fahri Ovalı, Mehmet Satar, Neslihan Tekin, Nihal Oygür, Nilgün Kültürsay, Nuray Duman, Rahmi Örs) tarafından güncellenmiştir. (12 Ağustos 2014)

2014 yılından itibaren rahmetli **Uğur Dilmen** ve **Esin Koç**'un öncülüğünde tanı ve tedavi protokollerimiz oluşturularak neonatologlar ve çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlarına dağıtımı sağlanmış, aynı zamanda derneğimizin web sitesinde yer almıştır. Şimdiye dek hazırlanan protokoller şunlardır:

Yenidoğan Sarılıklarında Yaklaşım, İzlem ve Tedavi Rehberi

Asuman Çoban, Münevver Türkmen, Tuğba Gürsoy

Respiratuvar Distres Sendromu ve Sürfaktan Tedavi Rehberi

Hasan Özkan, Ömer Erdeve, Ahmet Karadağ

Bronkopulmoner Displazi Korunma Tedavi ve İzlem Rehberi

Saadet Arsan, Ayşe Korkmaz Toygar, Suna Oğuz

Yenidoğan Enfeksiyonları Tedavi ve İzlem Rehberi

Mehmet Satar , Ayse Engin Arısoy

Sağlıklı Term Bebeğin Beslenmesi Rehberi

Nilgün Kültürsay, Hülya Bilgen, Canan Türkyılmaz

Preterm ve Hasta Term Bebeğin Beslenmesi Rehberi

Nilgün Kültürsay, Hülya Bilgen, Canan Türkyılmaz

Yüksek Riskli Bebeklere Yaklaşım ve İzlem Rehberi

Betül Acunaş, Ahmet Yagmur Baş, Sinan Uslu

Kan Ürünleri Transfüzyonu

Yıldız Perk, Begüm Atasay, Merih Çetinkaya

Sıvı-Elektrolit Tedavisi

Zeynep İnce, Hacer Yapıcıoğlu Yıldızdaş, Nihal Demirel

Doğum Odası Yönetimi

Nihal Oygür, Esra Önal, Ayşegül Zenciroğlu

Patent Duktus Arteriyozus

Nilgün Köksal, Canan Aygün, Nurdan Uras

Ağrı Yönetimi

Şule Yiğit, Ayşe Ecevit, Özge Köroğlu

Klinik onam formu alışmaları:

Türk Neonatoloji Derneği, Türkiye’de yazılı klinik onam formlarının oluşturulması konusunda da öncülük yapmış uzmanlık derneklerinden biridir. 2005 yılı içinde oluşturulan doğum kliniklerinden taburculuk, yenidoğan servisleri ve yoğun bakım ünitelerinde uygulanan tıbbi tedavi, işlem ve girişimler için, buralardan taburcu olurken imzalanması öngörülen “aydınlatılmış onam (rıza)” formları Türk Neonatoloji Derneği Bülteni Sayı: 13/2006’da yayınlanmıştır.

12. NEONATAL AKADEMİ:

Türk Neonatoloji Derneğinin 2017 yılında başlayan en yeni etkinliklerinden biridir. Detaylı teknik ve yasal çalışmalar sonucunda Neonatal Akademi Programı her ay bir merkezin koordinatörlüğünde bir webinar sunumu ve bir olgu tartışması şeklinde başlatılmış bulunmaktadır. Dernek üyeleri ve neonatoloji yan dal uzmanlık öğrencilerinin katılabileceği bu canlı programa soru ile katılmak da mümkün olabilmektedir.

13. BÖLGESEL BİLİMSEL TOPLANTILAR, KURSLAR, SEMPOZYUMLAR:

Neonatoloji öğretim üyelerimiz ülkemizde yenidoğan sağlığının geliştirilmesi, bebek ölümlerinin azaltılması için çok sayıda bilimsel eğitim programını bölgelerinde uygulamışlardır. Sayıları çok fazla olan bu ilk eğitim çalışmaları öğretim üyelerimizin, uzmanlarımızın özverili çalışmaları ile yapılabilmektedir. Türkiye'nin neonatal mortalite rakamlarının inanılmaz bir hızla düşürülmesine büyük katkısı olan tüm eğitimcilerimize ve eğitim konusunda gönüllü ve istekli olan tüm hekim ve hemşirelerimize şükran borçluyuz. Bu toplantılar şu şekilde özetlenebilir:

- Güney- Güneydoğu İlleri Neonatoloji Grubu Toplantıları (Çukurova Üniversitesi öncülüğünde)
- Akdeniz Neonatoloji Grubu Toplantıları

- Ege Neonatoloji Toplantıları (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- İç Anadolu Bölgesi Neonatoloji Toplantıları
- Marmara Neonatoloji Toplantıları (İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi öncülüğünde)
- Van-Ağrı Neonatoloji Bölge Toplantıları
- Yenidoğan Sağlığı Sempozyumu, İzmir, 2003 (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- Sağlık Bakanlığı Temel Yenidoğan Bakımı kurslarının pilot eğitimi (2014) (Dr. Sami Ulus EAH)
- Sağlık Bakanlığı Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği kursları (Dr. Sami Ulus EAH)
- Ulusal Neonatoloji Kongresi – 2006 (Erciyes Üniversitesi)
- Sağlık Araştırmaları ve Ekonomisi Derneği (SAED) ve Kritik Bakım Derneği işbirliği ile “Anadolu Yenidoğan Günleri” toplantıları: Isparta, Muğla, Hatay, Tekirdağ (Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları EAH)
- Yenidoğan Günleri-1995 (Gazi Üniversitesi)
- Pediatri Okulu Yenidoğan Sınıfı (Malatya İnönü Üniversitesi)
- Noninvaziv Ventilasyon kursu : Jen Tien Wang 1992 (Marmara Üniversitesi)
- Marmara Üniversitesi Kongresi : Perinatoloji Günleri 1993
- Developmental Care in Preterm (Hemşire Kursu) (Marmara Üniversitesi)
- Edirne-Dedeoğlu “Türk ve Yunan Neonatoloji Günleri Sempozyumu” (2011) (Trakya Üniversitesi)
- Fonksiyonel ekokardiyografi kursu: 2012 ve 2013 (Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH)
- Kraniyel ultrasonografi kursu: 2012 ve 2014 (Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH)
- Anadolu Yenidoğan Günleri (Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı EAH)
- Zekai Tahir Burak Yenidoğan Günleri (Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı EAH)
- Non-invaziv Bakım Kursu (Hassas Dokunuş) (Ankara Üniversitesi)
- Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kursları, NRP Kursları (Her bölge,

her merkez)

▪ Cerrahpaşa:

- 1.Ulusal Neonatoloji Kongresi UNEKO I (4-8 Haziran 1990- İstanbul)
- 2.Ulusal Neonatoloji Kongresi UNEKO II (4-8 Haziran 1993- İstanbul)
- Neonatal Nefroloji Günleri (1-2 Mart 1995- İstanbul)
- IXth Congres Of European Society For The Study And Prevention Of Infant Death –ESPİD (2-6 Eylül 2001-İstanbul)

▪ İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi:

- Türkiye’de ilk yenidoğan kursları
- Yenidoğan ve prematüre bakımında hekimin sorumluluğu (1986, İstanbul)
- Prematüre sorunları ve bakımı kursu (1993, İstanbul)
- Yenidoğan ve Prematüre bakımında güncel yaklaşımlar (1998, İstanbul)
- Marmara bölgesi toplantıları
- Türkiye’de ilk yenidoğan kongreleri
  - I. Çapa Neonatoloji Günleri (1989)
  - II. Çapa Neonatoloji Günleri (1991)
  - III.Çapa Neonatoloji Günleri (1995)
  - Türkiye’de ilk uluslararası yenidoğan kongresi UMENS 2003, Çırağan sarayı

▪ Ege Üniversitesi:

- 1992: Türkiye’de AAP sertifikalı ilk NRP kursu düzenlenmesi ve İzmir Tabip Odası işbirliği ile AAP sertifikalı NRP programının Türkiye’ye kazandırılması: Nilgün Kültürsay
- 1997: İlk Ulusal Neonatoloji Kongresinin düzenlenmesi Nilgün Kültürsay
- 2008: Türkiye’de ilk Avrupa Perinatoloji Kongresi düzenlenmesi Nilgün Kültürsay
- 2013: Kanguru Bakımı kurslarının başlatılıp

yaygınlaştırılması: Mehmet Yalaz

- 2014: Türkiye’de ilk “Simüle uygulamalı yenidoğan yoğun bakım invaziv girişim kursları: “EgeNeoSim” başlatılması ve 2016 sonuna kadar 24 kursla Türkiye’nin her bölgesine ulaştırılması Mehmet Yalaz ve Özge Altun Köroğlu
- Yenidoğan Hemşireliği Kursu (2011’den itibaren bir çok defa)
- Temel Yenidoğan Sağlığı Hemşire ve Doktor Kursları (2007’den başlayarak çok sayıda bölgesel kurs)
- Yenidoğan Yoğun Bakım Kursu (2007’den başlayarak çok sayıda bölgesel kurs)
- Yenidoğan Mekanik Ventilasyon Kursu (2007’den başlayarak çok sayıda bölgesel kurs)
- Çukurova Üniversitesi:
  - IX. Ulusal Neonatoloji Kongresi 25-28 Ekim 1998, Mersin.
  - VI. Çukurova Pediatri Günleri, Neonatoloji’de Güncel Yaklaşımlar, 6-7 Mayıs 2002, Adana
  - Temel Yenidoğan Sağlığı Kursu, 12-14 Temmuz 2004, Adana
  - VIII. Çukurova Perinatoloji Günleri ve Temel Yenidoğan Sağlığı Kursu 1-3 Kasım 2004 Adana
  - Temel Yenidoğan Sağlığı Kursu 2-4 Haziran 2005 Van
  - Yenidoğanda Konvansiyonel Mekanik Ventilasyon.Kursu, 19 Mart 2006 Gaziantep.
  - IX. Çukurova Perinatoloji Günleri “Temel Yenidoğan Sağlığı Kursu” ve “Fetal Ultrasonografi Kursu” 17-19 Nisan 2007, Balcalı, Adana.
  - Yenidoğanda Konvansiyonel Mekanik Ventilasyon Kursu, 27 Mayıs 2007 Adana.
  - Bölgesel Perinatal organizasyon. 26 Ocak 2008, Dedeman Otel, Diyarbakır.

- Yenidoğanda Konvansiyonel Mekanik Ventilasyon Kursu, 20 Nisan 2008, Kahraman Maraş.
- Bebek ve Çocuk İzlemleri Sempozyumu. 18 Ekim 2008, Balcalı, Adana.
- Güney, Güneydoğu İlleri Neonatoloji Toplantısı. 08.01.2009, Mersin.
- Yenidoğan Bebeğin Mekanik Ventilasyon Kursu. 27-28 Ocak 2011, Adana.
- Güney, Güneydoğu illeri Neonatoloji Toplantısı. 05 Mart 2011, Gaziantep.
- Perinatal Transport Toplantısı 6 Mayıs 2011, Adana.
- 3. Güney, Güneydoğu illeri Neonatoloji Toplantısı. 28 Mayıs 2011, Adana.
- Güney-Güneydoğu illeri Neonatoloji Toplantısı, 26 Kasım 2011, Adana Barosu Sosyal Tesisleri, Adana.
- Sağlık Bakanlığı Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kursu. 23 Ocak- 25 Şubat 2012, Adana.
- Güney-Güneydoğu illeri Neonatoloji Toplantısı, 03 Mart 2012, Novotel, Gaziantep
- Sağlık Bakanlığı Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kursu. 19 Mart- 20 Nisan 2012, Adana.
- Anne ve Bebek Sağlığı Vakfı, 7. Yenidoğan Hemşireliği Sempozyumu, 23 Mart 2012, Adana.
- Sağlık Bakanlığı Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kursu. 14 Mayıs- 15 Haziran 2012, Adana.
- Güney-Güneydoğu illeri Neonatoloji Toplantısı, 02 Haziran 2012, Anemon Otel, Malatya.
- Güney-Güneydoğu illeri Neonatoloji Toplantısı, 13 Ekim 2012, Ramada Otel, Kahramanmaraş.
- Türk Pediatri Kurumu, Yenidoğanda Mekanik Ventilasyon Kursu, 16 Aralık 2012, Hilton Oteli, Kayseri.

- Güney-Güneydoğu illeri Neonatoloji Toplantısı, 19 Ocak 2013 Bosnalı Salih Efendi Konağı, Adana.
- Yenidoğan Sağlığına Pratik Yaklaşımlar Kursu, Türk Pediatri Kurumu, 07 Nisan 2013, Hilton Oteli, Adana.
- Sağlık Bakanlığı Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kursu. 13 Mayıs- 14 Haziran 2013, Adana.
- Güney-Güneydoğu illeri Neonatoloji Toplantısı, 02 Haziran 2013 El Ruha Oteli, Şanlıurfa.
- Sağlık Bakanlığı Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kursu. 02 Eylül – 11 Ekim 2013, Adana.
- Güney-Güneydoğu İlleri Neonatoloji Toplantısı, 02 Kasım 2013, Marina- Mersin.
- Sağlık Bakanlığı Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kursu. 11 Kasım-20 Aralık 2013, Adana.
- Güney-Güneydoğu İlleri Neonatoloji Toplantısı, 15 Şubat 2014, Savon Otel, Antakya.
- Sağlık Bakanlığı Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kursu. 17 Şubat-21 Mart 2014, Adana.
- Hipoksik İskemide Yeni Görüşler. Türk Pediatri Kurumu Eğitim Toplantısı, 19 Mart 2014, Teymur Otel, Gaziantep.
- 1. Pratik Temel yenidoğan Hemşireliği Kursu, 10-12 Haziran 2014, Adana,
- Güney-Güneydoğu İlleri Neonatoloji Toplantısı, 14 Haziran 2014, Gaziantep.
- Respiratuar Distres Sendromu ve Sürfaktan Kullanımında Son Görüşler. 26 Haziran 2014, Sheraton Hotel, Adana.
- 2. Pratik Temel yenidoğan Hemşireliği Kursu, 23-25 Eylül 2014, Adana.
- Respiratuar Distres Sendromu ve Sürfaktan Kullanımında Son Görüşler. 31 Ekim 2014, Hilton Hotel, Mersin.
- XII. Çukurova Perinatoloji Günleri “Prematüre Bebekler”

14-15 Kasım 2014, Balcalı, Adana

- 1. Neonatal Transport Kursu: 8-10 Aralık 2014, Adana.
- Yenidoğanda Hedefe Yönelik Ekokardiyografi Kursu, 19-20 Aralık 2014 Balcalı, Adana.
- 14. Güney-Güneydoğu İlleri Neonatoloji Toplantısı, 07 Mart 2015, Gaziantep.
- 2. Neonatal Transport Kursu: 7-9 Eylül 2015, Adana.
- 15. Güney-Güneydoğu İlleri Neonatoloji Toplantısı,10 Ekim 2015, Hilton Oteli, Adana.
- 3. Pratik Temel yenidoğan Hemşireliği Kursu: 27-28 Şubat 2016, Adana
- 16. Güney-Güneydoğu İlleri Neonatoloji Toplantısı,27 Şubat 2016, Anemon Oteli, Adana.

Anne Bebek Sağlığı Vakfı çalışma ve toplantıları

Müyesser Tuncer hocamız tarafından kurulan Anne Bebek Sağlığı Vakfı 1993 yılından itibaren ülke çapında çocuk hekimleri, kadın hastalıkları ve doğum hekimleri, neonatologlar ve yenidoğan hemşireleri için çok sayıda bölgesel eğitim toplantısı düzenlemişler, sağlık hizmetlerine katkıda bulunan çalışmalar yapmışlardır.

14. NEONATOLOJİ ALANINDA NEONATOLOGLARIMIZ TARAFINDAN

KURULAN DERNEK VE VAKIFLAR:

Türkiye’ de bebek sağlığına hizmet amacı ile neonatologların öncülüğünde kurulmuş dernek ve vakıflar şunlardır:

- Neonatoloji Derneği- 1989 (Hacettepe Üniversitesi, Kurucu Başkan G. Erdem)
- Sağlıklı Bebek Derneği-1990 (T. Dağoğlu)
- Türk Neonatoloji Derneği- 1998 (Hacettepe Üniversitesi, Kurucu Başkan

G. Erdem)

- Anne ve Bebek Sağlığı Vakfı -1993 (İstanbul, Cerrahpaşa, Kocaeli, Marmara Tıp Fakülteleri)
- ukurova Neonatoloji Derneği-1995 (Çukurova Üniversitesi)
- Bebek Sağlığı Derneği -1997 (Ege Üniversitesi)
- Sağlıklı Nesil Derneği -2001 (şişli Hamidiye Etfal EAH)
- Dünya ocuk Bilim Derneği – 2003 (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
- Kritik Bakım Derneği -2012 (Etlik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları EAH)
- Sağlık Araştırmaları ve Ekonomisi Derneği -2012 (Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı EAH)
- Glen ocuk Derneği (Isparta S. Demirel Üniversitesi)
- Karadeniz Yenidoğan Hemşireliği Derneği (KT)
- Pediatri Okulu derneği, 2015 (Malatya İnönü Üniversitesi)
- İstanbul ocuk Dostları Derneği -2016 (şişli Hamidiye Etfal EAH)
- El Bebek Gl Bebek Derneği (Gülnihal şarman, İstanbul)

15. NEONATOLOJİ ALANINDA YAZILAN KİTAPLAR:

Türk Neonatoloji Derneği

Neonatoloji 2004, Editörler: Gülşen ErdemveMurat Yurdakök

Müyesser Tuncer ve Anne Bebek Sağlığı Vakfı

1. Neonatolojinin temel ilkeleri ve acilleri 2006

Editörler: Müyesser Tuncer ve Eren zek

2. Diyabetli Anne Çocuğu 1996, Müyesser Tuncer
3. Annelere öğütler 2010, Müyesser Tuncer

Akdeniz Üniversitesi:

Yenidoğan El Kitabı (Güneş Kitabevi- Ankara 1989)

Ankara Üniversitesi:

1. Temel Yenidoğan Sağlığı (Editör: Saadet Arsan, 2005)
2. Yenidoğan Döneminde Mekanik Ventilasyon (Editörler: Saadet Arsan, Aytuğ Atıcı, 2005)
3. Yenidoğan Yoğun Bakım Protokolleri (Editörler: Tomris Türmen, Saadet Arsan, Begüm Atasay, 2011)

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi:

1. Neonatoloji, 1. Baskı -2000, Ed: Türkan Dağoğlu, Yardımcı Editörler F.Ovalı, N.Samancı, 2. Baskı-2007 (T. Dağoğlu, F.Ovalı), 3. Baskı-2017 (T. Dağoğlu, F.Ovalı)
2. Temel Neonatoloji ve Hemşirelik ilkeleri Kitabı: Türkan Dağoğlu-Gülay Görak (2002), 2. Baskı-2008
3. "Neonatoloji, tedavi, girişimler, sık karşılaşılan sorunlar, hastalıklar ve ilaçlar" kitabı,6.baskı, 2012, (Çeviri editörleri: Asuman Çoban, Zeynep İnce)

Çukurova Üniversitesi:

1. Perinatal Tıp (Editörler: Atıcı A, Özgünen FT) 1999 Nobel Kitabevi, Ankara.
2. Neonatolojide Güncel Yaklaşımlar (Editörler: Satar M, Narlı N) 2002 Çukurova Üniversitesi Basımevi, Adana.
3. Neonatal Kardiyoloji (Çeviri Editörü: Yıldızdaş HY) McGraw-Hill-İstanbul Tıp Kitabevi, 2012, İstanbul, ISBN: 978-605-4499-35-9.
4. Temel Neonatal Tıp (Çeviri Editörü: Satar M) Wiley-BlackWell-Akademisyen Kitapevi, 2014, Ankara, ISBN: 978-605-4649-73-0.
5. Yenidoğan ve Pediatrik Hastaların Hava ve Karayolu ile Nakli (Çeviri Editörü: Narlı N) Amerikan Pediatri Akademisi- Nobel

Kitabevi, Adana.

Dokuz Eylül Üniversitesi:

1. Yenidoğanın Mekanik Ventilasyonu 1998, el kitabı, Hasan Özkan, Nuray Duman.
2. Yenidoğan Bebeğin Mekanik Ventilasyonu. Aytuğ Atıcı, Hasan Özkan (Eds), Nobel, 2011.

Dr. Sami Ulus EAH:

1. Hayata Prematüre Başlayanlar (2012) Aysun Yayıncılık ISBN: 978-605-61802-2-4
2. Çeviri:
  - Bir Bakışta Neonatoloji (2013) Akademisyen Tıp Kitabevi, ISBN:978-605-464-934-1
  - Yenidoğan Muayenesi (2014) Akademisyen Kitabevi ISBN: 9786054649754

Ege Üniversitesi:

1. Yenidoğan Sağlığı El Kitabı: Editör: Nilgün Kültürsay (2004)
2. Hoş geldin Bebek: Nilgün Kültürsay (2005)
3. Türkiye'nin ilk bebeğin, annenin ve sağlık çalışanlarının ağzından yazılmış prematüre kitabı: PENCEREMDEN: Nilgün Kültürsay (2008)
4. Doğum Sonrasında Anne ve Bebek Sağlığı Kitabı: Editör: Nilgün Kültürsay (2013)
5. Prematüre Bebekler kitabı: Editör: Nilgün Kültürsay (2014)

Erciyes Üniversitesi:

Yenidoğan Dönemi Endokrin Hastalıkları (Selim Kurtoğlu)

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi:

1. Neonatolojiye Giriş
2. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Sağlık Personeli için Yenidoğana Giriş

3. Anadolu üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Aile Sağlığı
4. TCK (5237) ve CMK (5271) Temelinde Tıbbi Malpraktis/Taksir yasa taslağı
5. Etik kültür ve hayvan deneyleri
6. Maternal and Fetal Rights (Bildirge Dayanak Kitabı)
7. Aydınlatma ve Onam değerlendirmesi
8. Yenidoğanda solunum sorunları ve yaklaşım kurs kitabı
9. Neonatal ventilasyon kurs kitabı
10. Neonatal transport kurs kitabı
11. Yaşam Hakkı

Etik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları EAH:

1. T.C SAĞLIK BAKANLIĞI “Türkiyede Özellikli Planlama Gerektiren Sağlık Hizmetleri 2011-2023” kitabı editörlüğü, aynı kitap “Perinatal Merkezler Türkiye Planlaması” ve “Prematüre Retinopatisi Türkiye Planlaması” bölümleri
2. T.C SAĞLIK BAKANLIĞI “Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Kurs Kitapçığı, 2014” TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU Çocuk ve Ergen Sağlığı Dairesi Başkanlığı 2014. Yüksek riskli Bebek İzlem Rehberi
3. YENİDOĞAN MUAYENESİ-KANITA DAYALI REHBER- Ed: Anne Lomax, Wiley Blackwell, 2014. Sağlıklı yenidoğanın muayenesi bölümü çevirisi.

Gazi Üniversitesi:

1. Yenidoğan Girişimleri El Kitabı-NEO KLİP-Editor; Ebru ERGENEKON. Yazar: İbrahim Murat HİRFANOĞLU-Ankara-2009
2. Yenidoğanda İlaç Uygulamaları El Kitabı-Editör; Ebru ERGENEKON. Yazarlar: Nihal ÖZKAN, Özden TURAN-2011

Hacettepe Üniversitesi:

1. Yurdakök M, Erdem G. *Annelere Başarılı Emzirme El Kitabı*. Neonatoloji Derneği Yayınları No. 2. Ankara: Öztürk Matbaası, 1992.
2. Yurdakök M. *Yenidoğan Bebeğe Girişimler*. Ankara: Güneş Kitabevi, 1993.
3. Oran O, Yurdakök M. *Yenidoğan Bebeklerin Beslenmesi*. Ankara: Güneş Kitabevi, 1996.
4. Yurdakök M. *Doğa ve İnsan Tarihinde Anne Sütü*. İstanbul: Wyeth İlaçları A.Ş. Bilimsel Yayınları No. 1, 1996.
5. Yurdakök M. *Yenidoğan Bebeğin Mekanik Ventilasyonu*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, 1999.
6. Oran O, Erdem G, Tekinalp G, Yurdakök M, Yiğit Ş. *Yenidoğan Bakımında Hacettepe Uygulamaları*. Ankara: Güneş Kitabevi, 2001.
7. Yurdakök M, Coşkun T. *Prematürelere Beslenmesi*. Ankara: Alp Ofset, 2002.
8. Yurdakök M. *Yenidoğanda Pulmoner Grafikler*. Ankara: Alp Ofset, 2003.
9. Yurdakök M (Çeviri Editörü). *Avery'nin Yenidoğan Hastalıkları El Kitabı*. Taeusch HW, Avery ME. Pocket Companion to Accompany Avery's Diseases of the Newborn (7th ed). Ankara: Güneş Kitabevi, 2004.
10. Yurdakök M, Erdem G (ed). *Neonatoloji*. Ankara: Türk Neonatoloji Derneği, 2004.
11. Yurdakök M, Yiğit Ş, Tekinalp G (ed). *Yenidoğanda Solunum Desteği*. Ankara: Güneş Kitabevi, 2005.
12. Corridori M, Fanos V, Yurdakök M (eds). *In Neonato in Europe: Tra Storia e Attualita*. Milano. Biomedica, 2007.
13. Tekinalp G, Yurdakök M, Yiğit Ş, Korkmaz A. *Yenidoğan Bakımında Hacettepe Uygulamaları*. Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2009.
14. Fanos V, Yurdakök M (eds). *Children of the Mother Goddess: History of Mediterranean Neonates*. Cagliari, Italy: Hygeia Press, 2010.
15. Yurdakök M. *Neonatal Medicine in Ancient Anatolia*. Ankara: Güneş

Publishing, 2011.

16. Yurdakök M (Çeviri Editörü). *Yenidoğan Hemşireliği*. Meeks M, Hallsworth M, Yeo H. Nursing the Neonate (2010). Ankara: Rotatıp Kitabevi, 2012.
17. Yurdakök M, Deren Ö, Yiğit Ş, Özyüncü Ö, Korkmaz A (ed). *Prenatal Pediatri*. Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2012.
18. Yurdakök M (Çeviri Editörü). *Neonatoloji El Kitabı*. Cloherty JP, Eichenwald EC, Hansen AR, Stark AR. Manual of Neonatal Care (2012). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2014.
19. Coşkun T, Yurdakök M. *Yenidoğanda Kalıtsal Metabolik Hastalıklar*. Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2014.

Marmara Üniversitesi:

Yenidoğanda Konvansiyonel Mekanik Ventilasyon (Ed. Eren Özek)

Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi:

Yenidoğan Acilleri çeviri kitap (Ed. Rahmi Örs)

Mersin Üniversitesi:

Yenidoğan Bebeğin Mekanik Ventilasyonu. Aytuğ Atıcı, Hasan Özkan (Eds), Nobel, 2011.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi:

1. Şükrü Küçüköyük Yenidoğan ve Hastalıkları: 750 sayfa, Feryal matbaası, Ankara 1993,
2. Şükrü Küçüköyük Anne ve Babanın Kitabı: 524 sayfa, Pelin ofset Ankara 2006

Şişli Hamidiye Etfal EAH:

1. Yenidoğan ve Süt Çocuklarında Beslenme (1983)
2. Yenidoğan Bebeğin Sağlığı (2004)
3. Prematüre Bebeğin Enteral Beslenmesi (2013)
4. Yenidoğan Acilleri (2014)

Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH:

1. F. Ovalı. Yenidoğan Enfeksiyonları, 2006 İstanbul Medikal Yayıncılık
2. F. Ovalı. Yenidoğan İlaç Rehberi. (2002, 2004, 2007, 2011) 5. Baskı,

Nobel tıp Kitabevi , 2014

3. F. Ovalı, T. Gürsoy. Neo Cep. Neonatoloji cep kitabı (2012), 2. baskı, Akademi yayınevi , 2014

Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı EAH:

1. Oğuz, ŞS., Erdeve, Ö., Uraş, N. (ed yard), Neonatoloji Cep Kitabı (ed U. Dilmen), Güneş Kitabevi, Ankara (2009)
2. Oğuz, ŞS., Erdeve, Ö., Uraş, N. (ed yard), Yenidoğan Rehberi (ed U. Dilmen), O2 Medya Bilişim Teknolojileri, Ankara (2010)
3. Dilmen U, Çiçek N, Mollamahmutoğlu L (ed), Gebelik ve Doğum, O2 Medya Bilişim Teknolojileri Yayıncılık, Ankara (2011)
4. Canpolat FE, Oğuz ŞS, Uraş N, Üzel N (ed yard), Bebeğimizi büyütüyoruz (ed U. Dilmen), O2 Medya Bilişim Teknolojileri Yayıncılık, Ankara (2012)
5. ZTB Yenidoğan Kliniği Uluslararası Bilimsel Yayın Kitabı, Ankara (2011)
6. ZTB Yenidoğan Kliniği Uluslararası Bilimsel yayın Kitabı, Ankara (2012)
7. ZTB Yenidoğan kliniği Uluslararası Bilimsel Yayın Kitabı, Ankara (2013-2014)
8. Başaran SG, Ateş B. Yenidoğan Hemşirelik Tanıları, O2 Medya Bilişim Teknolojileri Yayıncılık Ankara (2013)

16. NEONATOLOJİ ALANINDA “İLK”LER:

- **İlk Prematüre Yenidoğan Merkezi/Ünitesi**
  - Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH (1953-Dr. Ziyaeddin Akbay)
  - Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı EAH
  - Hacettepe Üniversitesi (1957)
- **İlk Kan Değişimi:**
  - Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH (1953-Dr. Ziyaeddin Akbay)
  - Ege Üniversitesi (1958- Güngör Nişli)
- **İlk Yazılı Prematüre Mortalite Raporu:**
  - Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH (1953-Dr. Ziyaeddin Akbay)
- **İlk Küvöz:**
  - Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH (1953-Dr. Ziyaeddin Akbay)
  - Hacettepe Üniversitesi (1957)
- **İlk NRP Kursu:**
  - Neonatoloji Derneği (Hacettepe  n) -T.C. Sağlık Bakanlığı (3-7 Haziran 1991)
  - Ege Üniversitesi (31 Ocak 1992)
- **İlk Uluslararası Yenidoğan Dergisi:**
  - Ege Üniversitesi (1994 – Journal of Neonatology)
- **Anneli Bireysel Bakım Odaları ve Aile Merkezli Yenidoğan Bakımı:**
  - Ankara Üniversitesi (1980)
  - Gazi Üniversitesi
  - Atatürk Üniversitesi
  - Ege Üniversitesi

- **Yüksek Riskli Yenidoğan ve Prematüre İzlem Poliklinikleri:**
  - Çukurova Üniversitesi (1987)
  - Ege Üniversitesi (1991)
  - Ankara Üniversitesi (1992)
  - Gazi Üniversitesi (1995)
- **İl içi neonatal transport sisteminin başlatılması: İzmir 112 acil yenidoğan ambulanslarının donanım ve ekip eğitimlerinin sağlanması :**
  - Ege Üniversitesi öncülüğü ile İzmir İl Sağlık Müdürlüğü ve İzmir ili üniversite ve araştırma hastaneleri eğitim ekipleri (2002)

17. TÜRKİYE'DE NEONATOLOJİ ALANINDA EĞİTİM, ARAŞTIRMA VE SAĞLIK HİZMETİ VEREN MERKEZLER, EĞİTİCİ KADROLARI VE YETİŞTİRDİKLERİ NEONATOLOGLAR*

*Bilgiler UNEKO 24 öncesinde yapılan anket sonuçlarını yansıtmakta olup, merkezlerden veri geldikçe güncellenecektir.

Merkez, İl (Ünite/BD Kuruluş Tarihi)	Ünite/Bilim Dalı Kurucusu, Öğretim üyeleri *Sorumlu	Yetiştirdiği Yan Dal Uzmanları
Acıbadem Üniversitesi, İstanbul (2015/2015)	Prof. Dr. Ayşe Korkmaz Toygar/Prof. Dr. Ayşe Korkmaz Toygar Prof. Dr. Ayşe Korkmaz Toygar Doç. Dr. Hasan Kılıçdağ Yrd. Doç. Dr. Atalay Demirel Yrd. Doç. Dr. Serdar Beken	
Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın (1999)	Prof. Dr. Münevver Kaynak Türkmen Prof. Dr. Münevver KaynakTürkmen * Doç. Dr. Bilin Çetinkaya (Ayrıldı) Prof. Dr. Nihal Oygür / Prof. Dr.	Dr. Defne Engür Dr. Derya Çolak Dr. Handi Öğrag Dr. Suzan Şahin
Akdeniz Üniversitesi, Antalya (1981/1994)	Nihal Oygür Prof. Dr. Nihal Oygür * Prof. Dr. Mustafa Akçakuş Doç. Dr. Barış Akcan	Dr. Yelda Mumcu Dr. Seyhan Erişir Dr. Aşkın Güra Dr. Hakan Ongun Dr. Seyhan Oygucu Dr. Osman Öztekin Dr. Salih Kalay Dr. Gönül Tezel
Ankara Çocuk Hematoloji Onkoloji EAH, Ankara (1995)	Doç. Dr. Fatma Nur Çakmak, Dr. Yaşar Bingöl Doç. Dr. Sevim Ünal* Dr. Didem Aliefendioğlu (Ayrıldı) Dr. Begüm Atasay (Ayrıldı)	
Ankara Üniversitesi, Ankara	Prof. Dr. Tomris Türmen/ Prof. Dr. Tomris Türmen	Dr. Saadet Arsan Dr. Esin Koç

(1974/1990)	<p>Prof. Dr. Fadil Ertoğan (Emekli) Prof. Dr. Tomris Türmen (Emekli) Prof. Dr. Saadet Arsan Prof.Dr. Begüm Atasay* Prof.Dr. Dr. Ömer Erdeve Uz. Dr. Emel Okulu</p>	<p>Dr. Namdar Uluşahin Dr. Ayşegül Zenciroğlu Dr. Ayşe Ecevit Dr. Gülşen Sönmezışık Dr. Begüm Atasay Dr. Ayla Günlemez Dr. Sevim Ünal Kızılateş Dr. Ömer Erdeve Dr. Emel Okulu Dr. İlke Mungan Akın Dr. Serdar Alan Dr. Atilla Kılıç Dr. Ufuk Çakır Dr. Dilek Kahvecioğlu Dr. Duran Yıldız Dr. Hasan Akduman Dr. Gaffari Tunç</p>
Atatürk Üniversitesi, Erzurum (1995/2000)	<p>Prof. Dr. Yıldız Atalay/Prof. Dr. Uğur Dilmen</p> <p>Prof.Dr.Yıldız Atalay (Ayrıldı) Prof.Dr.Uğur Dilmen (Ayrıldı, Vefat etti) Prof.Dr.Rahmi Örs (Ayrıldı) Prof.Dr.Ayhan Taştekin (Ayrıldı) Doç.Dr.İbrahim Caner (Ayrıldı) Doç.Dr. Kadir Şerafettin Gündüz*</p>	<p>Dr.Rahmi Örs (Marmara Üniversitesi'nde tamamladı) Dr.Ayhan Taştekin Dr.Bahri Ermiş Dr.İbrahim Caner Dr.Hasan Kahveci Dr.Kadir Şerafettin Gündüz Dr.Yaşar Demirelli</p>
Başkent Üniversitesi, Ankara (/2005) Adana Konya İstanbul	<p>Prof. Dr. Berkan Gürakan</p> <p>Ankara: Prof. Dr. Berkan Gürakan (Emekli) Prof. Dr. Aylin Tarcan (Emekli) Dr. Filiz Tiker (Emekli) Doç. Dr. Ayşe Ecevit* Doç. Dr. Deniz Anuk İnce Yard. Doç. Dr. Özden Turan</p> <p>Adana: Prof. Dr. Hande Gülcan* Doç. Dr. Bilin Çetinkaya</p> <p>Konya: Doç. Dr. Zeynel Gökmen*</p> <p>İstanbul: Doç. Dr. Ali Haydar Turhan</p>	<p>Dr. Aylin Tarcan Dr. Filiz Tiker Bakar Dr. Hasan Kılıçdağ Dr. Ece Yapakçı Dr. Zeynel Gökmen Dr. Birgin Törer Dr. Servet Dr. Deniz Hanta Dr. Abdullah Kurt Dr. Deniz Anuk İnce Dr. Zeliha Özdemir Dr. Ali Ulaş Tuğcu Dr. Aslıhan Abbasoğlu Dr. Musa Silahlı</p>
Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, İstanbul (2011)	<p>Yard. Doç Dr. Bilge Bayraktar</p> <p>Yard. Doç. Dr. Bilge Bayraktar</p>	
Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak (2004/2004)	<p>Prof. Dr. Bahri Ermiş/ Prof. Dr. Bahri Ermiş</p> <p>Prof. Dr. Bahri Ermiş (Ayrıldı) Doç. Dr. Cumhuriyet Aydemir</p>	
Çukurova Üniversitesi, Adana (1972/1992)	<p>Prof. Dr. Neşet Bilaloğlu/Prof. Dr. Mehmet Satar</p> <p>Prof. Dr. Mehmet Satar * Prof. Dr. Aytuğ Atıcı (Ayrıldı) Prof. Dr. Nejat Narlı Prof. Dr. Hacer Yapıcıoğlu Yıldızdaş Doç. Dr. Dr. Ferda Özlü Uz.Dr. Aytel Seçen (Ayrıldı)</p>	<p>Dr. Aytuğ Atıcı Dr. Nejat Narlı Dr. Münevver Türkmen Dr. Ercan Kırımı Dr. Ercan Tutak Dr. Hacer Yapıcıoğlu Yıldızdaş Dr. Erdal Taşkın Dr. Kenan Özcan Dr. Ferda Özlü Dr. Birgül Mutlu Dr. Eren Kale Çekinmez</p>

		Dr. Kurthan Mert Dr. Selvi Gülaşı Dr. Hüseyin Selim Asker
Dicle Üniversitesi, Diyarbakır (1989/1993)	Prof. Dr. Sevim Karaaslan ve Doç. Dr. Füsün Atlıhan/Prof. Dr. Mehmet Ali Taş Prof. Dr. Sacit Günbey (Ayrıldı) Prof. Dr. Celal Devecioğlu (Ayrıldı) Doç. Dr. İlyas Yolbaş (Ayrıldı) Yard. Doç. Dr. Sabahattin Ertuğrul*	
Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir (1990/1992)	Prof. Dr. Hasan Özkan/ Prof. Dr. Hasan Özkan Prof. Dr. Hasan Özkan Prof. Dr. Nuray Duman* Prof. Dr. Abdullah Kumral Doç. Dr. Funda Tüzün	Dr. Nuray Duman Dr. Hande Gulcan Dr. Abdullah Kumral Dr. Mansur Tatlı Dr. Esra Arun Özer Dr. Funda Tüzün Dr. Gökmen Bilgili Dr. Mustafa Dilek Dr. Didem Yeşilirmak Dr. Ali Haydar Sever Dr. Meltem Koyuncu Arslan Dr. Burçin İçcan
Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi EAH (1975)	Dr. Latife Sürücü Doç. Dr. Şebnem Çalkavur* Doç. Dr. Füsün Atlıhan (Emekli) Doç. Dr. Sertaç Arslanoğlu (Ayrıldı)	
Dr. Sami Ulus Kadın Doğum, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları EAH, Ankara (1977/2001)	Dr. Aysel Yamaç, Dr. Aysel Yöney, Dr. Sezen Sarıbaş/Doç. Dr. Ayşegül Zenciroğlu Doç. Dr. Ayşegül Zenciroğlu Prof. Dr. Nurullah Okumuş Doç. Dr. Dilek Dilli Doç. Dr. Arzu Dursun Uz. Dr. Nurdan Dinlen Fettah (Başasistan)	Dr. Nihal Demirel Dr. Ahmet Yağmur Baş Dr. Mehmet Şah İpek Dr. Mustafa Aydın Dr. Nilay Hakan Dr. Afşin Kundak Dr. Belma Saygılı Dr. Arzu Dursun Dr. Nilgün Karadağ Dr. Nurdan Dinlen Fettah Dr. Banu Aydın Dr. Nuran Üstün Dr. Nihan Hoş Ağası Dr. Sara Erol Dr. Elif Sariye Özyazıcı Dr. Nazan Neslihan Doğan
Ege Üniversitesi, İzmir (1975/1992)	Doç. Dr. Özet Baykaran/Prof. Dr. Nilgün Kültürsay Prof. Dr. Nilgün Kültürsay* Prof. Dr. Mete Akisu Prof. Dr. Mehmet Vural Doç. Dr. Özge Köroğlu	Dr. Mete Akisu Dr. Nermin Tansuğ Dr. Resmiye Oral Dr. Çiğdem Bekler Dr. Mehmet Yalaz Dr. Sertaç Arslanoğlu Dr. Hasan Çetin Dr. Cengiz Öztürk Dr. Şebnem Çalkavur Dr. Bilin Çetinkaya-Çakmak Dr. Özge Altun Köroğlu Dr. Sezgin Güneş Dr. Betül Siyah Bilgin Dr. Demet Terek Dr. Deniz Gönülal Dr. Sema Tanrıverdi Dr. Serap Nur Ergör Dr. Özgün Uygur
Erciyes Üniversitesi, Kayseri (1978/)	Prof. Dr. Neşide Çetin/ Prof. Dr. Neşide Çetin Prof. Dr. Neşide Çetin (Emekli) Prof. Dr. M. Adnan Öztürk Prof. Dr. Selim Kurtoğlu	Dr. Tamer Güneş Dr. Mustafa Akçakuş Dr. Derya Büyükkayhan Dr. Dilek Sarıca Dr. Esat Köklü Dr. Mustafa Ali Akın

	Prof. Dr. Tamer Güneş* Doç. Dr. Mustafa Akçakuş (Ayrıldı)	Dr. Levent Korkmaz Dr. Hülya Halis Dr. Osman Baştuğ Dr. Sabriye Korkut
Erzurum Bölge EAH, Erzurum (2008)	Doç. Dr. Hasan Kahveci Doç. Dr. Hasan Kahveci* Doç. Dr. Atilla Çayır Dr. Fatih Yıldız (Ayrıldı)	
Etilik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları EAH, Ankara (2011)	Doç. Dr. Nihal Demirel Doç. Dr. Nihal Demirel* Doç. Dr. Ahmet Yağmur Baş Doç. Dr. İstemi Han Çelik (başasistan)	Dr. Ülker Çelik Dr. Yusuf Kale Dr. Beyza Özcan Dr. Sumru Kavurt Dr. Dilek Ulubaş Işık
Gazi Üniversitesi, Ankara (1988,)	Prof. Dr. Yıldız Atalay/ Prof. Dr. Yıldız Atalay Prof. Dr. Yıldız Atalay * Prof. Dr. Esin Koç Prof. Dr. Ebru Ergenekon Prof. Dr. Canan Türkyılmaz Prof. Dr. E. Esra Önal Doç. Dr. İbrahim M. Hirfanoğlu	Dr. Canan Türkyılmaz Dr. Ş. Suna Oğuz Dr. Nurullah Okumuş Dr. İbrahim M. Hirfanoğlu Dr. Özden Turan Dr. Nilgün Altuntaş Dr. Ebru Kazancı Dr. Serdar Beken Dr. Ferit Kulalı Dr. Sezin Ünal Dr. Selma Aktaş
Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gaziantep (1988/)	Prof. Dr. Yavuz Coşkun/Prof. Dr. Ercan Sivaslı Prof. Dr. Yavuz Coşkun Prof. Dr. Ercan Sivaslı* (Ayrıldı)	Dr. Zatiğül Şafak Taviloğlu
Hacettepe Üniversitesi, Ankara (1957-1960/ 2013)	Prof. Dr. Şule Bilir, Prof. Dr. Münevver Bertan (1960-62)/Prof. Dr. Murat Yurdakök (2013) Prof. Dr. Mürvet Özakar (1962-67) Prof. Dr. Müyesser Tuncer (1967-83) (Emekli) Prof. Dr. Gülşen Erdem (Emekli) Prof. Dr. Olcay Oran (Emekli) Prof. Dr. Gülsevin Tekinalp (Emekli) Prof. Dr. Murat Yurdakök* Prof. Dr. Şule Yiğit Prof. Dr. Ayşe Korkmaz Toygar (Emekli) Yard. Doç. Dr. H. Tolga Çelik	Dr. Hacer Ergin Dr. Berkan Gürakan Dr. Şule Yiğit Dr. Didem Aliefendioğlu Dr. Ayşe Korkmaz Dr. Canan Aygün Dr. Serdar Ümit Sarıcı Dr. Özlem Tekşam Dr. Aslı Çınar Memişoğlu Dr. Tuğba Gürsoy Dr. Ercan Sivaslı Dr. Fuat Emre Canpolat Dr. Didem Armançil Dr. Hasan Tolga Çelik Dr. Özge Sürmeli Onay Dr. Şahin Takçı
İnönü Üniversitesi, Malatya	Prof. Dr. Hande Gülcan/Prof. Dr. Ahmet Karadağ	

(2001/2010)	Prof. Dr. Hande Gülcan (Ayrıldı) Prof. Dr. Hanifi Soylu (Ayrıldı) Prof. Dr. Ahmet Karadağ* (Ayrıldı) Doç. Dr. Ramazan Özdemir Yrd. Doç. Dr. İsmail Kürşat Gökçe	
İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul (2012)	Prof. Dr. Ayhan Taştekin Prof. Dr. Ayhan Taştekin* Doç. Dr. Gamze Demirel	
İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstanbul (/1993)	Prof.Dr. Özdemir İliter / Prof.Dr. Özdemir İliter Prof.Dr. Özdemir İliter (Emekli, Vefat etti) Prof. Dr. Nüvit Altınkaya (Emekli) Prof. Dr. Yıldız Perk* Prof. Dr. Barbaros İlikkan (Emekli) Prof. Dr. Mehmet Vural	Dr. Yıldız Perk Dr. Barbaros İlikkan Dr. Mehmet Vural Dr. Nilgun Köksal Dr. Nazmi Ataoğlu Dr. Sibel Özbek Dr. Kamil Aşemsettin Dr. Şahin Hamiçikan Dr. Hayrettin Yıldız Dr. Abdullah Akbaş Dr. Tuba Erener Ercan
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, İstanbul (1972/1982)	Doç. Dr. Hüseyin Sertel/Prof. Dr. Gülay Can Prof. Dr. Gülay Can (Emekli) Prof. Dr. Türkan Dağoğlu (Emekli) Prof. Dr. Niels Svenningsen (Lund Üniversitesi, Fahri, Vefat etti) Prof. Dr. Asuman Çoban* Prof. Dr. Zeynep İnce Prof. Dr. Dr. Raif Üçsel (Emekli)	Dr. Zeynep İnce Dr. Raif Üçsel Dr. Fazilet Metin Dr. Füsün Okan Dr. Gül Özkaya Dr. Murat Palabıyık Dr. Leyla Karadeniz Bilgin Dr. Fatma Kaya Narter Dr. Atalay Demirel Dr. Şükran Yıldırım Dr. Özgül Bulut Dr. Mustafa Yıldırım Dr. Ozan Uzunhan Dr. Sinan Tüfekçi
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, İstanbul (1990, Faaliyet göstermiyor)	Prof. Dr. Türkan Dağoğlu Dr. Fahri Ovalı Dr. Nedim Samancı Dr. Güner Karatekin Dr. Hanefi Soylu Dr. Füsün Okan Dr. Özgül Salihoğlu Dr. Nihat Demir Dr. Oya Çetinkaya	
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir (2014)	Prof. Dr. Mansur Tatlı Prof. Dr. Mansur Tatlı* (Ayrıldı)	
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş	Doç. Dr. Sadık Yurttutan	
Kanuni Sultan Süleyman EAH,	Dr. Sultan Kavuncuoğlu	

Istanbul (1990) (1990-2011: Bakırköy Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi)	Doç. Dr. Merih Çetinkaya* Dr. Sultan Kavuncuoğlu Dr. Sibel Özbek	
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon (1993/2000)	Prof. Dr. Yakup Aslan/ Prof. Dr. Yakup Aslan Prof. Dr. Yakup Aslan* Doç. Dr. Mehmet Mutlu	Dr. Mehmet Mutlu Dr. Berna Saygın Dr. Şebnem Kader Dr. Mehmet Sarıaydın
Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale (2002/2002)	Prof. Dr. Didem Aliefendioğlu/ Prof. Dr. Didem Aliefendioğlu Prof. Dr. Didem Aliefendioğlu* Doç. Dr. Nilüfer Güzoğlu	Dr. Özgül Tunç Akbaş
Kocaeli Üniversitesi, İzmit/Kocaeli (1996/2000)	Prof. Dr. Ayşe Sevim Gökalg / Prof. Dr. Ayşe Sevim Gökalg Prof. Dr. Ayşe Sevim Gökalg* Prof. Dr. Ayşe Engin Arısoy Prof. Doç. Dr. Gülcan Türker Prof. Dr. Ayla Günlemez	Dr. Gökhan Büyükkale Dr. Meral Oruç Dr. Nazan Kavas Dr. İlkay Er Dr. Evrim Çeliker Yazıcı Dr. Olcay Işık Dr. Demet Oğuz
Marmara Üniversitesi, İstanbul (1989/)	Prof. Dr. Eren Özek/ Prof. Dr. Eren Özek Prof. Dr. Eren Özek* Prof. Dr. Hülya Bilgen Prof. Dr. İpek Akman (Emekli) Yard Doç. Dr. Aslı Memişoğlu	Dr. Hülya Selva Bilgen Dr. Rahmi Örs Dr. İpek Akman Dr. Tutku Özdoğan Dr. Tamer Ünver Dr. Ziya Yurdakul (Vefat etti) Dr. Emel Kayrak Altuncu Dr. Hülya Özdemir Dr. Şenay Coşkun Dr. Akan Yaman Dr. Mehmet Malçok Dr. Birol Karabulut Dr. Baran Cengiz Arcakök Dr. Zeynep Alp Ünkar
Mersin Üniversitesi,	Prof. Dr. Esat Yılığör/Prof. Dr.	Dr. Ali Haydar Turhan

Mersin (1998/)	Aytuğ Atıcı Prof. Dr. Ayтуğ Atıcı (Emekli) Doç. Dr. Ali Haydar Turhan (Ayrıldı) Yard.Doç.Dr. Yalçın Çelik*	Dr. B. Aziz Özkan Dr. Yalçın Çelik
Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi, Konya (1997/1997)	Prof. Dr. Hasan Koç/Prof. Dr. Hasan Koç Prof. Dr. Hasan Koç Prof. Dr. Rahmi Örs (Ayrıldı) Doç. Dr. Hüseyin Altunhan	Dr.Hüseyin Altunhan Dr.Ali Annagür Dr.Sabahattin Ertuğrul Dr.Murat Konak Dr.Nuriye Tarakçı
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun (1981/1997)	Prof. Dr. Şükrü Küçüködük / Prof. Dr. Şükrü Küçüködük Prof. Dr. Şükrü Küçüködük Prof. Dr. Canan Aygün*	Dr. Bilge Tanyeri Dr. Fatma Çakmak Çelik Dr. Fevzi Ataseven
Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir (1977-1983/ 1994)	Prof. Dr. M. Arif Akşit/ Prof. Dr. M. Arif Akşit Prof. Dr. M. Arif Akşit (Emekli) Prof. Dr. Ayşe Neslihan Tekin* Doç. Dr. Özge Aydemir	Dr. Ayşe Neslihan Tekin Dr. Fahri Ovalı Dr. Esin Yalınbaş Dr. Pelin Seyhan
Pamukkale Üniversitesi, Denizli (1994/1995)	Prof. Dr. M. Arif Akşit/ Prof. Dr. M. Arif Akşit Prof. Dr. Arif Akşit (Ayrıldı, Emekli) Prof. Dr. Hacer Ergin* Prof. Dr. İlknur Kılıç (Ayrıldı) Doç. Dr. Özmert M.A. Özdemir	Dr. İlknur Kılıç Dr. Özmert Özdemir Dr. Özlem Şahin Dr. Kazım Küçüktaşçı
Sakarya Üniversitesi, Sakarya (2013/2011)	Prof. Dr. Bahri Ermiş/ Prof. Dr. Bahri Ermiş Prof. Dr. Bahri Ermiş* (Ayrıldı) Doç Dr. İbrahim Caner*	Dr. Meltem Karabay
Süleyman Demirel Üniversitesi, İsparta (2004)	Prof. Dr. Hasan Çetin Prof. Dr. Hasan Çetin* Doç. Dr. Gonca Sandal	
Şişli Hamidiye Etfal EAH, İstanbul (1999)	Prof. Dr. Asiye Nuhoğlu Prof. Dr. Asiye Nuhoğlu (Emekli) Doç. Dr. Füsün Okan (Ayrıldı) Doç. Dr. Güner Karatekin (Ayrıldı) Doç. Dr. H. Sinan Uslu* Doç. Dr. Ali Bülbül	Dr. H. Sinan Dr. Ali Bülbül Dr. Güner Karatekin Dr. Özgül Salihoğlu Dr. Serdar Cömert Dr. Fatih Bolat Dr. Emrah Can Dr. Evrim Kiray Baş Dr. Ömer Güran Dr. Selda Arslan Dr. Mesut Dursun Dr. Muhittin Çelik Dr. Umut Zubarioğlu
Tepecik EAH, İzmir (2004)	Doç. Dr. Esra Arun Özer Prof. Dr. M. Mansur Tatlı* (Ayrıldı) Uzm. Dr. Melek Akar (Başasistan) Uzm. Dr. Sümer Sütçüoğlu Uzm. Dr. Defne Engür Uzm. Dr. Meltem K. Arslan Doç. Dr. Esra Arun Özer (Ayrıldı)	Dr. Hese Coşar Dr. Aydın Erdemir Dr. Zelal Kahramaner Erdemir Dr. Ebru Türkoğlu Ünal Dr. Senem Alkan Dr. Şeyma Memur
Trakya Üniversitesi, Edirne	Prof. Dr. Betül Acunaş/Prof. Dr. Betül Acunaş	

(1995/2008)	Prof. Dr. Betül Acunaş* Prof. Dr. Ülfet Vatanserver Özbek Prof. Dr. Rıdvan Duran Yard. Doç. Dr. Nükhet Aladağ Çiftdemir	
Turgut Özal Üniversitesi, Ankara (1989/)	Prof. Dr. Uğur Dilmen/ Prof. Dr. Uğur Dilmen (Ayrıldı, Vefat etti) Prof. Dr. Safa Kaya (Ayrıldı) Prof. Dr. Mansur Tatlı (Ayrıldı) Yard. Doç. Dr. Ayla Günlemez (Ayrıldı) Doç. Dr. Semra Kara*	Dr. E. Esra Önal Dr. Nurdan Uraş Dr. Fusun Uysal Dr. Ahmet Karadağ Dr. Cüneyt Tayman Dr. Alparslan Tombul Dr. Semra Kara Dr. Nevzat Çizmeci Dr. Kenan Kanburoğlu
Ufuk Üniversitesi, Ankara (2013/2013)	Prof. Dr. S. Ümit Sarıcı/Prof. Dr. S. Ümit Sarıcı Prof. Dr. S. Ümit Sarıcı	
Uludağ Üniversitesi, Bursa (1996/1996)	Prof. Dr. Nilgün Köksal/Prof. Dr. Nilgün Köksal Prof. Dr. Nilgün Köksal* Doç. Dr. Hilal Özkan Yard. Doç. Dr. Merih Çetinkaya (Ayrıldı)	Dr. Hilal Özkan Dr. Merih Çetinkaya Dr. Gülcan Türker Dr. Yusuf Bayram Dr. İpek Güney Varal Dr. Pelin Doğan Dr. Onur Bağcı
Yeditepe Üniversitesi, İstanbul (2006/)	Yard. Doç. Dr. Aslı Memişoğlu/Prof. Dr. Filiz Tiker Bakar Yard. Doç. Dr. Aslı Memişoğlu (Ayrıldı) Prof. Dr. Filiz Tiker Bakar* Yard. Doç. Dr. Mustafa Berber	Dr. Mustafa Berber Dr. Hande Özgün Karatepe
Yüksek İhtisas Üniversitesi, Ankara (2015)	Doç. Dr. Didem Armangil Doç. Dr. Didem Armangil* Yard. Doç. Dr. Serdar Alan	
Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van (1996/)	Prof. Dr. Dursun Odabaş/Prof. Dr. Ercan Kırımı, Prof. Dr. Ercan Kırımı (Emekli) Prof. Dr. Abdullah Ceylan (emekli) Prof. Dr. Oğuz Tuncer* Doç. Dr. Erdal Peker (Ayrıldı) Yard. Doç. Dr. Nihat Demir	Dr. Oğuz Tuncer Dr. Erdal Peker Dr. Nihat Demir Dr. Murat Küstü
Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı EAH, Ankara (1960, 1992, 2004/2008)	Prof. Dr. Musa Kazım Çağlar (1992) ve Prof. Dr. Uğur Dilmen (2004) Prof. Dr. Uğur Dilmen (Vefat etti) Doç. Dr. Ş. Suna Oğuz* (Eğitim sorumlusu) Doç. Dr. Ömer Erdeve (Ayrıldı) Doç. Dr. Nurdan Uras* (Idari sorumlu) Doç. Dr. F. Emre Canpolat Doç. Dr. Evrim Alyamaç Dizdar Doç. Dr. Fatma Nur Sarı Doç. Dr. Cüneyt Tayman Doç. Dr. H. Gözde Kanmaz	Dr. Şenol Bozdağ Dr. Dilek Dilli Dr. Cumhuriyet Aydemir Dr. Arzu Akdağ Dr. Tülin Gökmen Dr. Özge Aydemir Dr. Melek Akar Dr. Yusuf Ünal Sarıkabadayı Dr. Gonca Sandal Dr. Banu Mutluözyurt Dr. Ramazan Özdemir Dr. F. Gamze Demirel Dr. İstemi Han Çelik Dr. Evrim Alyamaç Dizdar Dr. Fatma Nur Sarı Dr. Ahmet Akçay Dr. Avidan Kızılelma

		<p>Dr. Sadık Yurttutan Dr. Gözde Kanmaz Kutman Dr. Hatice Tatar Aksoy Dr. İsmail Kürşad Gökçe Dr. Nilüfer Güzoğlu Dr. Erhan Çalışıcı Dr. Mehmet Yekta Öncel Dr. Halil Değirmencioğlu Dr. Sadrettin Ekmen Dr. Sema Arayıcı Dr. Birgöl Say Dr. Suzan şahin Dr. Gülsüm Kadroğlu şimşek Dr. Funda Yavanoğlu Atay Dr. Turan Derme</p>
<p>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH, İstanbul (1953,1994/2009)</p>	<p>Doç. Dr. Aysu Say/ Doç. Dr. Güner Karatekin</p> <p>Doç. Dr. Güner Karatekin* Doç. Dr. Aysel Amaç (Ayrıldı) Doç. Dr. Aysu Say (Ayrıldı) Dr. Feray Güven (Ayrıldı) Prof. Dr. Fahri Ovalı (Ayrıldı) Prof. Dr. Tuğba Gürsoy (Ayrıldı) Doç. Dr. Tölin Gökmen Yıldırım Doç. Dr. Sevilay Topçuoğlu Uz. Dr. Nilgün Karadağ</p>	<p>Dr. Derya Benzer Dr. Taner Hafizoğlu Dr. Elif Özal kaya Dr. Egemen Yıldırım Dr. Sevilay Topçuoğlu Dr. Özge Serçe Pehlevan Dr. Selçin Erçin Dr. Dilek Yavcan Öztürk Dr. Didem Arman Dr. Leyla Daban Kolsuz Dr. Ebru Yalın İmamoğlu Dr. Selim Sancak</p>